

המרכז למחקר כלכלי וחברתי

2009 שנתון סטטיסטי

מס. 48

עיקרי הנתונים והמגמות

2009

עיריית תל-אביב-יפו

הקדמה

גם השנה, לנוחות הקוראים הפקנו את החוברת 'עיקרי נתונים ומגמות' שמבוססת על השנתון הסטטיסטי מס' 48 של עיריית ת"א-יפו המופץ בימים אלה.

המטרה העיקרית של החוברת היא להביא בפני הקוראים את הנתונים העיקריים ולהדגיש את המגמות הבולטות בתחומים השונים.

את הנתונים ניתן למצוא בשנתון הסטטיסטי מס' 48 ובתקליטור המצורף לשנתון, הכוללים נתונים מפורטים במגוון תחומים הנוגעים לעיר, לתושבים ולשירותים שהם מקבלים, תחומים כגון: מבנה דמוגרפי וחברתי, פעילות כלכלית, חינוך ותרבות, תשתיות, שירותים עירוניים שונים ועוד.

נתוני השנתון הסטטיסטי נאספים ממקורות רבים: היחידות השונות בעירייה, הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, הביטוח הלאומי וגופים ממשלתיים, ציבוריים ופרטיים. כל החומר שנאסף נבדק, עובד ונערך על ידי הצוות של המרכז למחקר כלכלי וחברתי בעיריית תל-אביב-יפו. כאן גם המקום להודות לכל הגורמים ולכל בעלי התפקידים שסיפקו לנו את הנתונים ולא להשמיעו בהפקת חוברת זו. תודה מיוחדת נתונה למר רז בלנרו על עריכת חוברת זו.

ב ב ר כ ה

ד"ר אטל פרידמן

מנהלת המרכז למחקר כלכלי וחברתי

חשון התש"ע - נובמבר 2009

תוכן העניינים

3.....	שטח העיר וצפיפות האוכלוסייה
3.....	מבנה דמוגרפי
6.....	עבודה
8.....	מסחר, שירותים ותעשייה
9.....	תיירות
10.....	דיור
11.....	בנייה
13.....	תשתית
14.....	תחבורה
15.....	רמת חיים
16.....	ביטוח לאומי
17.....	שירותי בריאות
17.....	חינוך
19.....	פעילות פנאי
20.....	שירותים חברתיים
21.....	סדר ציבורי
21.....	תקציב העירייה
23.....	שירותים עירוניים
24.....	מועצת העירייה
24.....	עובדי העירייה
25.....	מטרופולין ת"א

שטח העיר וצפיפות האוכלוסייה

שטח השיפוט המוניציפאלי משתרע על כ-51,400 דונם. שתי הערים הגדולות האחרות בישראל עלות בשטחן על ת"א-יפו; שטחה של ירושלים הוא 126,000 דונם ושל חיפה - 69,000 דונם. ב-2008 הגיעה צפיפות האוכלוסייה בעיר ל-7.6 נפשות לדונם והיא גדולה מזו שבירושלים (6.1) ובחיפה (3.8). הגידול בצפיפות האוכלוסייה ב-10 השנים האחרונות (מ-6.7 ב-1998 ל-7.6 ב-2008) משקף את הגידול באוכלוסיית העיר (ראה מפת צפיפות אוכלוסייה, לפי תת-רובע). האזורים בהם צפיפות האוכלוסייה הייתה ב-2007 גבוהה במיוחד הם: תת-רובע 12, רובע 3 (ובו במיוחד תת-רבעים 32 ו-34), רובע 4, תת-רבעים 51, 52, 54 ו-73 ורובע 9 (ובו במיוחד תת-רובע 94). בתת-רבעים 21, 25, 82, 83 ו-93 הצפיפות הייתה דומה לממוצע העירוני. האזורים בהם צפיפות האוכלוסייה הייתה נמוכה הם: תת-רבעים 11, 13 ו-53, רובע 6 ותת-רבעים 71 ו-72. שטח ה"ריאות הירוקות" בעיר (הכולל פארקים, גנים, חורשות, פסי ירק, ועוד) הסתכם ב-9,945 דונם (מאי 2009), שהם כ-19% משטח העיר. בחישוב זה לא כללנו את הגינות הפרטיות, עצים ברחובות וכן שטחים ירוקים במוסדות ציבור ובבניינים של חברות עסקיות, כיוון שאין עליהם נתונים סטטיסטיים. משנת 1999 ואילך הייתה עלייה משמעותית של כ-29% בשטח ה"ריאות הירוקות" בעיר (מכ-7,700 דונם בשנת 1999 ל-9,945 דונם בשנת 2009).

מבנה דמוגרפי

אוכלוסייה ומשקי בית*

בסוף שנת 2008 מנתה אוכלוסיית ת"א-יפו כ-392,500 נפש - גידול של כ-0.6% לעומת השנה הקודמת. (המספר לא כולל את העובדים הזרים בת"א-יפו, שמספרם נאמד בכמה אלפים). מספר היהודים ואחרים (ללא ערבים) הגיע לכ-375,200 (כ-96%) ומספר הערבים עמד על כ-17,300 (כ-4% מכלל אוכלוסיית העיר). הרוב הגדול של אלה שאינם יהודים מתגורר ביפו - רובע 7.

החל במחצית שנות ה-60 ובשני העשורים הבאים (שנות ה-70 וה-80) הצטמצם גודלה של האוכלוסייה בעיר. בתחילת שנות ה-90 עד שנת 1993 חל גידול מואץ באוכלוסיית העיר הודות לגל העלייה מבריה"מ לשעבר ולאחר מכן חלה שוב ירידה עד שנת 1995 והתייצבות מסוימת עד שנת 1998. החל בשנת 1999 נרשם גידול באוכלוסיית העיר. גידול זה בא לידי ביטוי בשיעור השינוי השנתי שהיה חיובי לאורך כל השנים: 0.8% ב-1999 ו-0.6% ב-2008.

עם זאת, חלקה של האוכלוסייה בת"א-יפו מכלל האוכלוסייה בישראל הלך והצטמצם עם השנים מ-11.6% ב-1972 ל-5.3% ב-2008. למעשה, החל בשנות האלפיים ניתן להבחין בעצירה של מגמת הירידה והתייצבותה על שיעור של כ-5.4%. תל-אביב-יפו היא העיר השנייה בגודלה בישראל, אחרי ירושלים שמנתה בסוף 2008 כ-760,800 תושבים ולפני חיפה שמנתה באותו הזמן כ-265,300 תושבים.

בסוף 2008 מספר משקי הבית בת"א-יפו עמד בקרב אוכלוסיית היהודים והאחרים על כ-164,800 וגודל משק הבית הממוצע באוכלוסייה זו היה 2.2 נפשות למשק בית, בדומה לשנים האחרונות. גודל משק הבית בת"א-יפו באוכלוסיית היהודים קטן בהשוואה לישראל (3.1 נפשות למשק בית בממוצע).

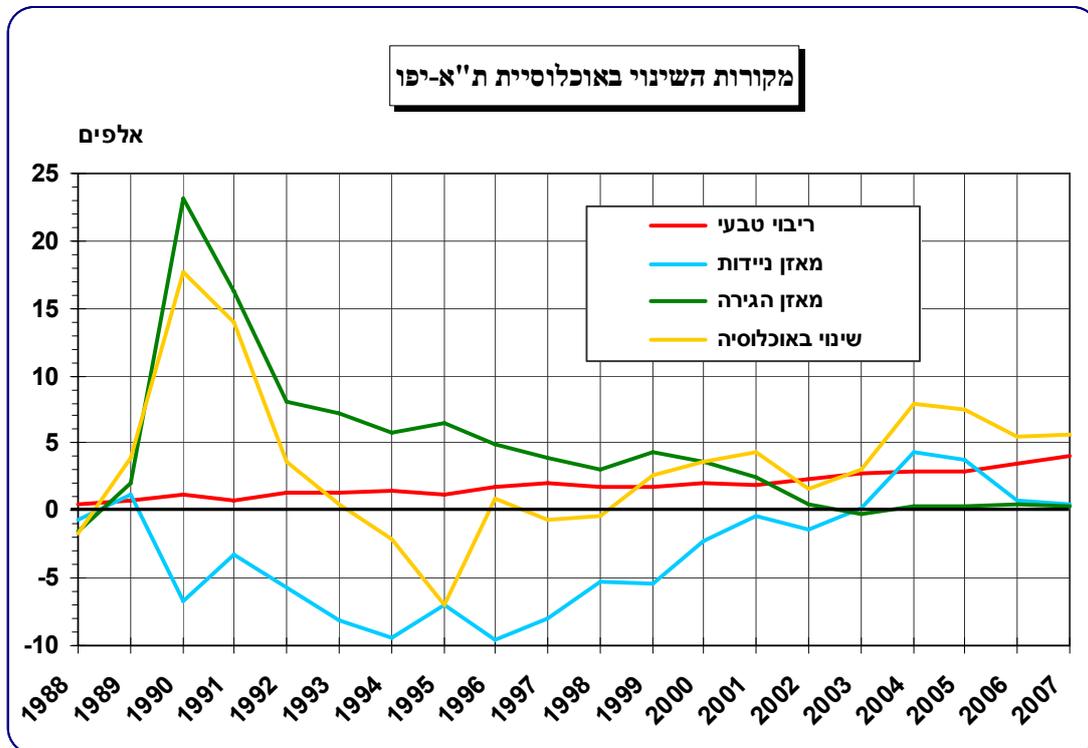
*מקור הנתונים הוא הלמ"ס. בהתייחס לאוכלוסיית הסה"כ הנתונים מעודכנים לסוף שנת 2008. בהתייחס לאוכלוסייה ע"פ גיל ומקום מגורים הנתונים מעודכנים לסוף שנת 2007.

מרכיבי השינוי באוכלוסייה

השינוי שחל בגודל האוכלוסייה נובע משלושה גורמים עיקריים: הריבוי הטבעי בעיר (מספר הנולדים פחות מספר הנפטרים); מאזן הניידות בין-יישובים (מספר המשתקעים בעיר פחות מספר העוזבים את העיר - לא כולל עולים חדשים המגיעים ישירות מחו"ל); ומאזן הגירה (מספר העולים החדשים שמגיעים לת"א-יפו פחות מספר היורדים לחו"ל).

ריבוי טבעי - הריבוי הטבעי מבטא את ההפרש בין מס' הנולדים לבין מס' הנפטרים בעיר. הריבוי הטבעי בת"א-יפו, היה נמוך יחסית לאורך השנים. בשנת 2008 נוספו עקב הריבוי הטבעי כ-4,498 תושבים. בעשור האחרון נרשמה מגמת עלייה איטית בריבוי הטבעי, כאשר בשנת 2008 נרשמה עלייה גדולה במרכיב זה, בהשוואה לשנת 2007 - עלייה של כ-11% (ב-2007 הריבוי הטבעי עמד על כ-4,048). שיעור הלידות ל-1,000 תושבים אצל יהודים ואחרים עמד בשנת 2008 על 19.9, לעומת 26.0 אצל ערבים (ההבדל נובע ממבנה גילים צעיר יותר ומרמת פריור גבוהה יותר אצל ערבים). עם זאת, בעשור האחרון חל צמצום הדרגתי בפערי הילודה בין שתי האוכלוסיות.

מאזן ניידות בין-יישובים - החל בשנות ה-60 מאזן הניידות בת"א-יפו היה שלילי. מאזן הניידות השלילי החל להצטמצם בהדרגה מאמצע שנות ה-90. בשנת 2003 מאזן הניידות, הפך משלילי לחיובי (ועמד על 232) ובשנת 2004 גדל מאזן הניידות לכדי 4,375, כלומר מספר המשתקעים בעיר היה גבוה באופן ניכר ממספר העוזבים את העיר. בשנת 2005 המשיך מאזן הניידות להיות חיובי והוא ירד במעט ל-3,710, בשנת 2006 המאזן המשיך להיות חיובי אם כי הצטמצם בצורה ניכרת לכדי 820, מגמה שהמשיכה גם בשנת 2007 בה המאזן הצטמצם לכדי כ-500 תושבים. הנתונים לשנת 2008 מצביעים על ירידה גדולה במרכיב זה והפיכתו לשלילי, כ-3,200.

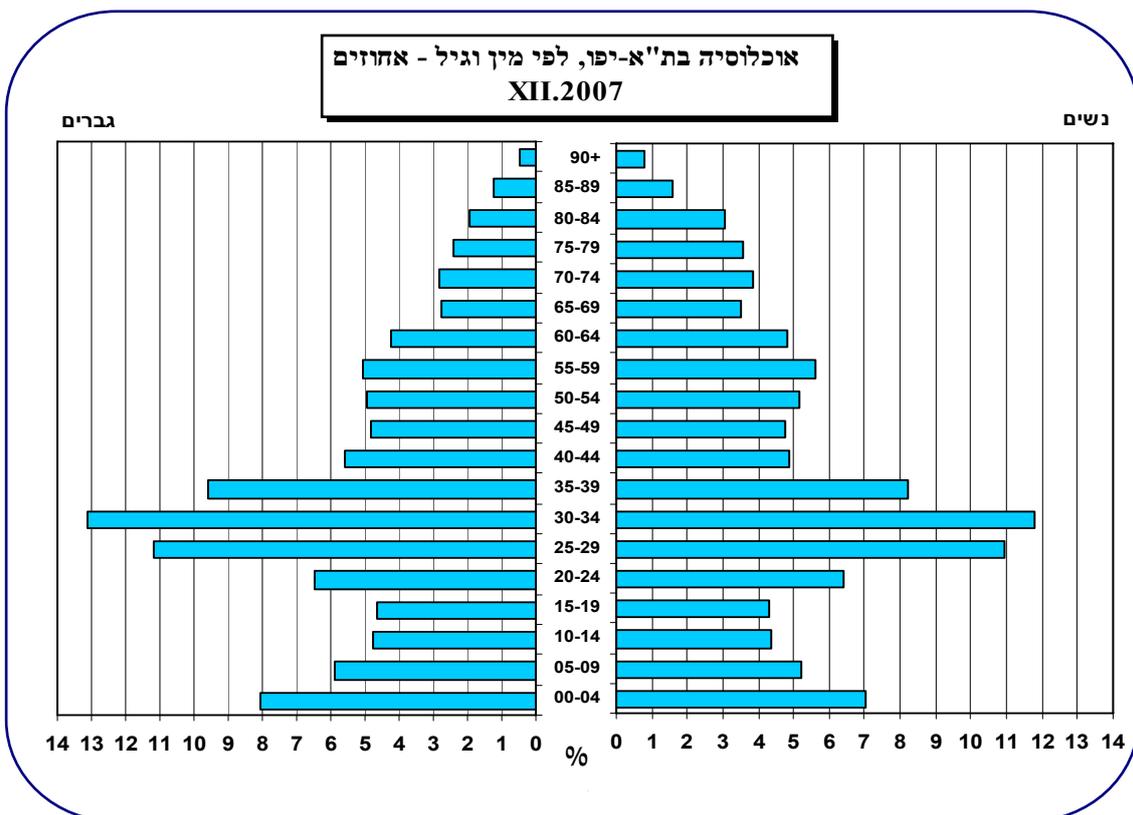
בדיקת מאפייני האוכלוסייה מגלה שבניידות בין יישובים, בשנת 2007, ת"א-יפו קלטה בעיקר תושבים צעירים בגילאי 25-34, ובדומה לעבר היא היוותה "אבן שואבת" לצעירים בגילאי 20-24, שרובם הגדול רווקים. יש לציין שבקרב המשתקעים הללו לא נכללים עולים חדשים שמקום המגורים

מאזן הניידות הכולל של שנת 2008, קרי מאזן המשתקעים בעיר (כולל עולים) פחות עוזבים (כולל תושבים המתגוררים בחו"ל למעלה משנה) עמד על כ-2,100. מאזן הכולל אם כן הפך לשלילי והצטמצם בצורה משמעותית בהשוואה למאזן הניידות הכולל של שנת 2007 שעמד על כ-1,320+ תושבים. מגמת הצמצום במאזן הניידות הכולל החלה בשנת 2005 אך היא הייתה הדרגתית יחסית. הנתון לשנת 2008 מסמן שינוי משמעותי במגמה שאותו יש לבחון לאור נתונים נוספים שטרם עובדו במלואם בשלב הזה של פרסום השנתון הסטטיסטי לשנת 2009.

עולים חדשים - אומדן סך כל העולים החדשים המתגוררים בת"א-יפו אשר עלו לישראל החל ב-1990 עמד בדצמבר 2007 על כ-49,400 (12.7% מאוכלוסיית ת"א-יפו). העולים בעיר מרוכזים בעיקר ברבעים 7, 8 ו-9 בדרום (ראה מפת הרבעים בעמ' 28). בעבר אוכלוסיית העולים הייתה צעירה יותר בהשוואה לכלל אוכלוסיית העיר. בשנים האחרונות מגמה זו השתנתה ומבנה הגילים של העולים בת"א-יפו הופך להיות מבוגר יותר בהשוואה לזה של כלל אוכלוסיית העיר, דבר הבא לידי ביטוי בחציון הגיל, שעמד בסוף 2007 על 35.2 בקרב העולים בהשוואה ל-34.2 בקרב כלל התושבים בעיר.

מבנה הגילים ומצב משפחתי

האוכלוסייה בעיר מבוגרת יחסית, עם אחוז נמוך של ילדים (17.6% ילדים בגיל 0-14, בהשוואה ל-28.4% בישראל) ואחוז גבוה של קשישים (14.1% קשישים בגיל 65 ומעלה, לעומת 9.8% בישראל), במיוחד ברבעים 1, 3 ו-4. יחד עם זאת, ישנם סימנים למגמה של עצירת הזדקנות האוכלוסייה ואף להצרתה, בעיקר בצפון הישן ובמרכז העיר. החל בשנות השמונים מסתמנת ירידה הדרגתית בגיל החציוני של תושבי ת"א-יפו: מ-36.0 במפקד 1983 ל-34.2 בשנת 2007 (בשנים האחרונות חלה התייצבות בגיל החציוני). על אף זאת, אוכלוסיית העיר מבוגרת מזו של ישראל שבה הגיל החציוני ב-2007 היה 28.7.

אחוז המשפחות החד-הוריות בעיר גבוה יחסית ונמצא בעלייה מתמדת: בדצמבר 2008 הגיע שיעורן ל-21.2% מכלל המשפחות עם ילדים בעיר לעומת 12.5% בישראל. בסוף שנת 2008 מספר המשפחות החד-הוריות עמד על 9,560 בהשוואה לתחילת שנות ה-90' בה היו 4,600 משפחות חד-הוריות, כלומר מספרן של המשפחות הללו יותר משהכפיל את עצמו מתחילת שנות ה-90'. בהשוואה לערים אחרות, מתגורר בת"א-יפו אחוז גבוה של רווקים ורווקות ומספרם נמצא בעלייה. ב-2007 עמד שיעור הרווקים בעיר, מתוך כלל הגברים בני 15+, על כ-41% מקרב הגברים; ושיעור הרווקות עמד על כ-35% מתוך כלל הנשים בנות 15+, בעוד שהשיעור המקביל בישראל עמד על כ-34% וכ-27%, בהתאמה.

אוכלוסייה לפי אזור בעיר

בחינת התפרסות האוכלוסייה בסוף 2007 מראה שכרבע מתושבי העיר מתגורר בעבר הירקון; 12.9% ברובע 1 ממערב לאילון, ו-12.7% ברובע 2 ממזרח לאילון. בצפון העיר מתגוררים 25.7% מהתושבים, מהם 14.5% ברובע 3 ממערב לרחוב אבן גבירול, ו-11.1% ברובע 4 ממזרח לרחוב אבן גבירול. באזור המרכז (רבעים 5 ו-6), מתגוררים 9.7% מכלל התושבים בעיר. האוכלוסייה בדרום כוללת את יפו (רובע 7) ובה 12.2%, סביבת התחנה המרכזית (רובע 8) ובה 6.8% ודרום מזרח (רובע 9) בו מתגוררים 20.0% מהתושבים.

אזורים בהם נרשם גידול משמעותי באוכלוסייה לאורך תקופה ארוכה יחסית 1983-2007 (שנת 1983 הייתה שנת מפקד אוכלוסין) הם: רובע 1 (חלקה של האוכלוסייה ברובע זה גדל מ-10.3% ל-12.7%) ורובע 2 בעבר הירקון (חלקה של האוכלוסייה גדל מ-10.3% ל-12.7%). זאת בעיקר בעקבות בנייה ואיכלוס של שכונות חדשות: כוכב הצפון, רמת אביב החדשה, המשתלה ותל ברוך החדשה. לתושבי שכונות אלה מאפיינים שונים מאלו של כלל העיר: הם צעירים יחסית משאר תושבי העיר (גיל חציוני 30), שיעור הנשואים ביניהם גבוה יותר וכך גם שיעור המשפחות שיש להן ילדים עד גיל 17. מנגד, אחוז משקי הבית בהם מבוגרים מעל גיל 65 נמוך בהשוואה לשאר העיר. ברובע 9 - דרום מזרח העיר, השינויים בתקופת 1983-2007 היו קטנים. שיעור האוכלוסייה ברבעים של העיר מכלל האוכלוסייה נשאר יציב לאורך השנים. ברבעים 5 ו-6 במרכז העיר נשמרת יציבות יחסית לאורך השנים, כך שהשינויים היו קטנים ביותר מ-8.4% ל-9.7%. בשאר אזורי העיר חלקם היחסי של התושבים מכלל אוכלוסיית העיר הצטמצם: ברובע 4 ירידה מ-12.6% ל-11.1%; ברובע 3 צמצום קטן מ-15.5% ל-14.5%; גם ביפו (רובע 7) חל צמצום מ-14.1% ל-12.2%; וברובע 8 מ-7.6% ל-6.8%.

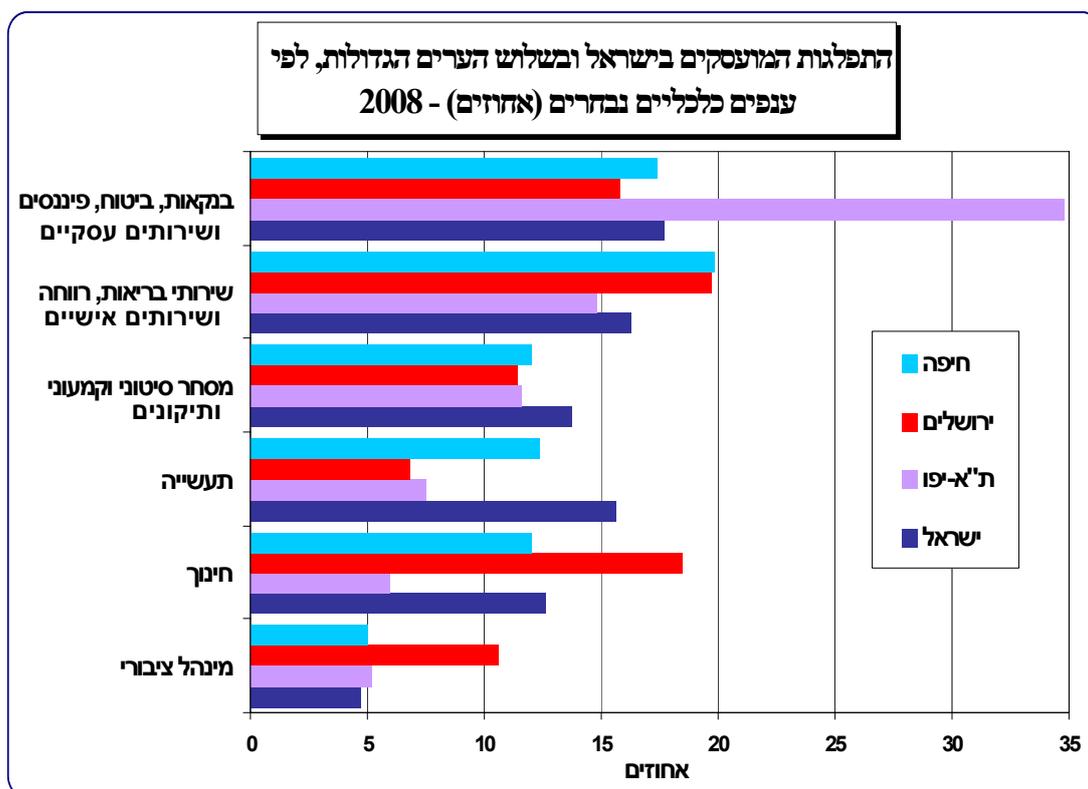
עבודה

מועסקים בתל-אביב-יפו

מספר המועסקים בת"א-יפו הגיע בשנת 2008 ל-374,500 איש. ת"א-יפו מהווה מרכז לתעסוקה כלל ארצי ומספר המועסקים בה בשנת 2008 מהווה כ-14% מכלל המועסקים בישראל, לעומת ירושלים שחלקה מגיע ל-9% (248,700 מועסקים), וחיפה אשר חלקה מסה"כ המועסקים בארץ מגיע לכ-6% (160,900 מועסקים). מספר המועסקים בעיר בשנת 2008 גבוה בכ-2% בהשוואה לשנת 2007. בעשור האחרון (מאז שנת 1998), גדל מספר המועסקים בתל-אביב-יפו בכ-14%.

התפלגות המועסקים בעיר לפי ענף כלכלי מעלה כי קיים ריכוז גבוה יחסית של מועסקים בענפים הבאים: שירותים עסקיים (25%), מסחר סיטוני וקמעוני (12%), בנקאות, ביטוח ופיננסיים (10%), כ-8% בענף שירותים קהילתיים חברתיים ואישיים ונתעשייה, וכ-7% בענפים הבאים: שירותי בריאות, רווחה וסעד ובשירותי אירוח ואוכל.

ניתוח חלקם של המועסקים בת"א-יפו מכלל המועסקים בישראל, לפי ענף, מחזק את הטענה על מעמדה של ת"א-יפו כמרכז פיננסי-כלכלי כלל ארצי: בענף בנקאות, ביטוח ופיננסיים עובדים בת"א-יפו 39% מכלל המועסקים בענף זה בכל הארץ; בענף שירותים עסקיים מועסקים בעיר 24% מסה"כ המועסקים בענף בישראל. יש לציין שבת"א-יפו מצויים כ-16% ממשרדי הבנקים בישראל ומספר המשרות בהם מגיע ל-55% מסה"כ המשרות בבנקים בארץ.

בשנת 2008 37% מהמועסקים בת"א-יפו היו תושבי העיר, 54% נוספים התגוררו במטרופולין ת"א ו-9% מהמועסקים הגיעו לעבודה מחוץ למטרופולין. במשך השנים ירד חלקם של תושבי העיר העובדים בה מבין כלל המועסקים בת"א-יפו; בשנות השישים היוו המועסקים בעיר שגם התגוררו בה למעלה ממחצית מהמועסקים בה (כ-60%), בשנות השבעים והשמונים הצטמצם חלקם בהדרגה, ומשנת 1990 תושבי ת"א-יפו העובדים בעיר מהווים קרוב לשליש (34%-38%) מכלל המועסקים בה.

כוח העבודה ותעסוקה של תושבי ת"א-יפו

ההשתייכות לכוח העבודה (אחוז המשתתפים בכוח העבודה האזרחי מאוכלוסיית בני 15 ומעלה) גבוהה בקרב תושבי ת"א-יפו יחסית לירושלים, חיפה וישראל בכלל; בשנת 2008, 66% מתושבי תל-אביב-יפו היו שייכים לכוח העבודה, בהשוואה לכ-45% בירושלים, כ-56% בחיפה ו-57% בכל הארץ. כוח העבודה בת"א-יפו היה מורכב ב-2008 מ-53% גברים ו-47% נשים. בשני העשורים האחרונים גדל היקף ההשתייכות לכוח העבודה בעיקר בקרב נשים; ב-1985 השתייכו לכוח העבודה רק 40%

מועסקים תושבי ת"א-יפו עוסקים בעיקר במכירות ושירותים (24%), במקצועות אקדמיים (20%), ובמקצועות חופשיים וטכניים (18%). בהשוואה לתושבי ישראל, שיעור גבוה מתושבי העיר עוסקים במקצועות אלו, בעוד ששיעור המועסקים תושבי העיר שהם עובדים מקצועיים נמוך יחסית לשיעור העובדים המקצועיים בישראל.

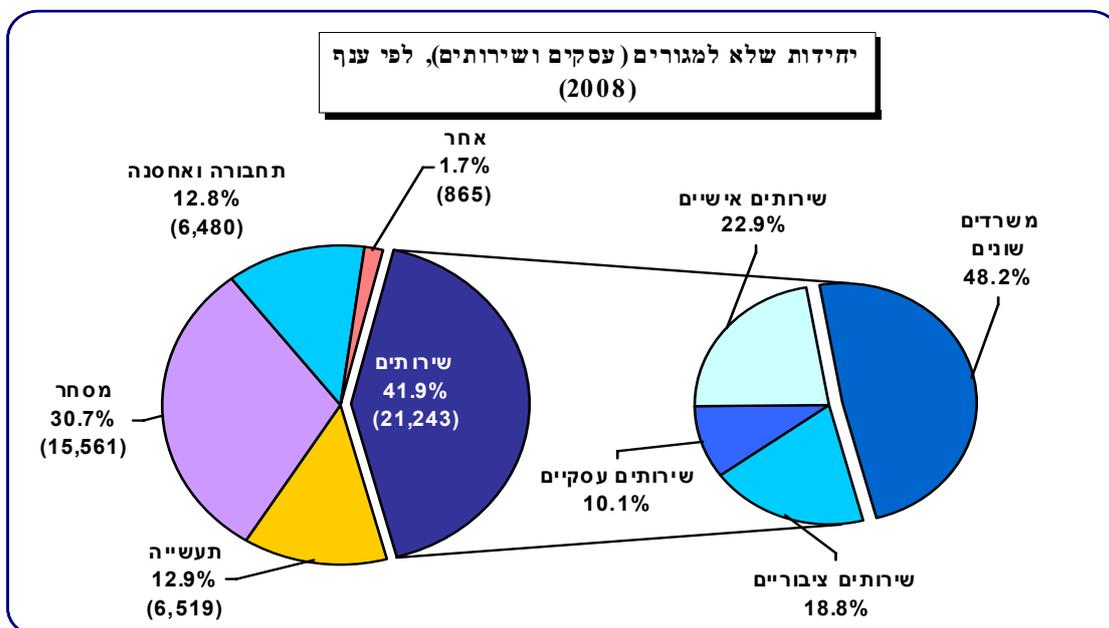
דורשי עבודה בלשכות התעסוקה בת"א-יפו

מספר דורשי העבודה בשנת 2008 הוא הנמוך ביותר בשבע השנים האחרונות. בשנה זו חלה ירידה של כ-8% במוצא החודשי של דורשי העבודה בעיר: 7,458 דורשי עבודה במוצא בחודש, לעומת 8,074 בשנת 2007. 46% מדורשי העבודה הם גברים, 54% נשים.

מסחר, שירותים ותעשייה

מסחר ושירותים

מנתוני קובץ חיבי ארנונה שלא למגורים עולה כי בסוף שנת 2008 הגיע מספר היחידות שלא למגורים בת"א-יפו ל-50,668 ושטחן הסתכם בכ-11.2 מיליון מ"ר. בהשוואה לשנה הקודמת עלה מספר היחידות ושטחן ב-2%.

הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה עורכת סקר המבוסס על מדגם מתוך אוכלוסיית העוסקים הפעילים הרשומים בקובצי מע"מ. החל בשנת 2007 מספר העוסקים הפעילים לפי ערים מחושב בשקלול חודשי הפעילות. כלומר, עוסק שהיה פעיל רק בחודש אחד מתוך כל השנה ייספר כ-1/12 וכד'. על כן, לא ניתן להשוות את נתוני העוסקים הפעילים משנת 2007 והלאה לנתונים משנים קודמות. מספר העוסקים הפעילים בעיר בענפי המסחר והשירותים הגיע ב-2008 ל-44,500. עלייה של כ-2% בהשוואה לשנת 2007. הפדיון עמד על 174,398 מיליון ש"ח, עלייה של כ-3% בהשוואה לאשתקד.

בשנת 2008 היוו העוסקים הפעילים בענפי המסחר והשירותים בעיר 14.9% מסה"כ העוסקים בענפים אלו בישראל, הפדיון מענפי המסחר והשירותים בת"א-יפו היווה 21.3% מסה"כ הפדיון בענפים אלו בישראל.

בת"א-יפו ריכוז גבוה במיוחד של עוסקים פעילים בענפים הבאים: בנקאות, ביטוח ומוסדות פיננסים (20% מהעוסקים הפעילים בתחום זה בישראל ו-43% מהפדיון הארצי מענפים אלו), שירותים אישיים (כ-22% מהעוסקים הפעילים וכ-33% מהפדיון), שירותים עסקיים, נכסי דלא נידי והשכרה (19% מהעוסקים הפעילים ו-29% מהפדיון).

תעשייה

בסוף שנת 2008 הגיע מספר מפעלי התעשייה בת"א-יפו ל-6,519, הכוללים שטח של כ-1.32 מיליון מ"ר. המאפיין את ענף התעשייה בעיר הוא ירידה הדרגתית במספר המפעלים ובשטחם בעשרים השנים האחרונות. מספר המפעלים ירד ב-26% בעשרים השנים האחרונות.

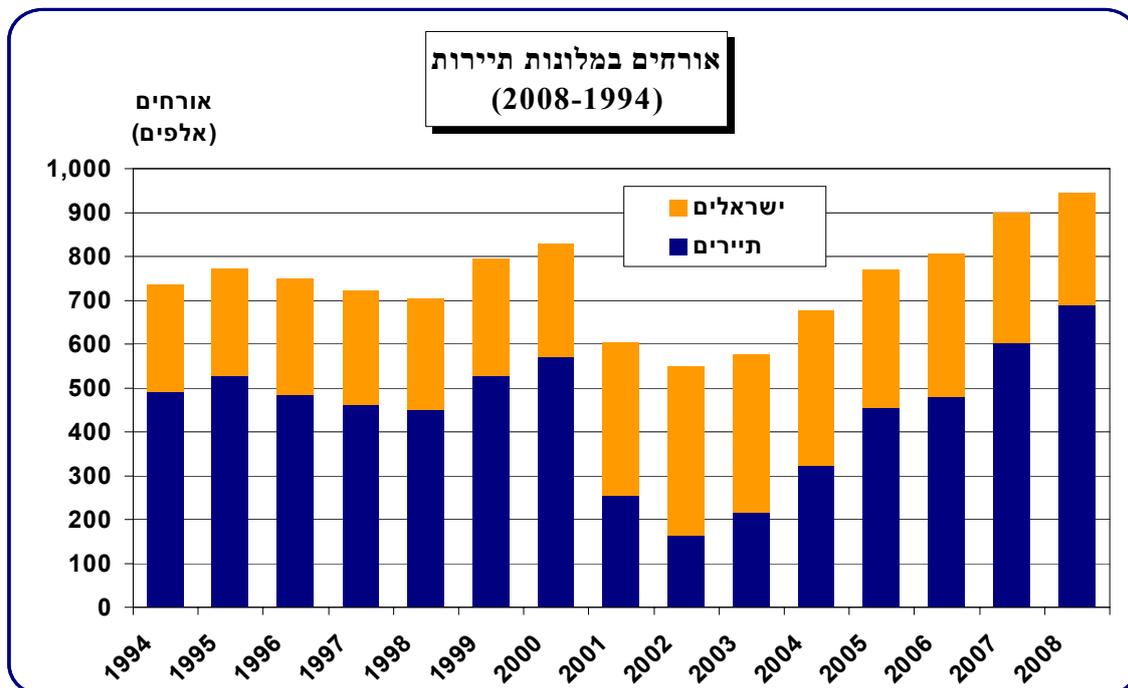
תיירות

בשנת 2008 נמשכה מגמת ההתאוששות בענף התיירות בישראל שהחלה ב-2003, זאת לאחר שנתיים של שפל (2001-2002). שנות השפל נבעו בעיקר מהמצב הביטחוני בארץ בשנים הללו וממגמה של האטה בתיירות העולמית (בעקבות המיתון ואירועים ביטחוניים עולמיים כגון אירועי ה-11 בספטמבר 2001). ירידה קלה במדדי התיירות הורגשה בחודשים אוגוסט - ספטמבר 2006 בשל מלחמת לבנון השנייה.

בסוף שנת 2008 פעלו בתל-אביב-יפו 48 מלונות תיירות שכללו 6,403 חדרים המהווים כ-14% מסה"כ בתי המלון לתיירים וכ-14% ממספר החדרים בהם בישראל. יש לציין, שבירושלים פועלים כ-21% מהמלונות וכ-20% ממספר החדרים בישראל ובחיפה פועלים כ-4% מהמלונות בישראל ו-3% מכלל החדרים במלונות תיירות בישראל.

בשנת 2008 הגיע מספר האורחים (תיירים וישראלים) והלינות במלונות התיירות ל-945 אלף אורחים וכ-2.6 מיליון לינות (עלייה של 5% במספר האורחים ובמספר הלינות בהשוואה ל-2007). מניתוח הנתונים לאורך זמן עולה כי שנת 2000 הייתה שנת שיא בתיירות בישראל בכלל ובת"א-יפו בפרט. הנפילה החדה התרחשה בשנת 2001, ונמשכה בשנת 2002 (שנה זו הייתה שנת שפל שלא הייתה כמותה מאז שנות ה-70), אך בשנת 2003 החלה התאוששות שנמשכה גם בשנים 2004-2008 (בהשוואה לשנת 2000 - שנת שיא בתיירות, בשנת 2008 הייתה עלייה של כ-14% במספר האורחים ועלייה של כ-31% במספר הלינות).

בשנת 2008 חלה עלייה של 14% במספר התיירים שביקרו בעיר בהשוואה לשנת 2007, התיירים מחו"ל היוו בשנה זו 73% מהאורחים בעיר (689,700) וכ-83% (2,168,500) מסה"כ הלינות. התיירים שהתארחו במלונות התיירות בת"א-יפו ומספר הלינות שלהם היוו כ-20%-21% מהסה"כ הארצי. ממוצע לינות לתייר בת"א-יפו מגיע ל-3.1, בירושלים 3.3, בחיפה 3.4 (בישראל ממוצע הלינות לתייר הוא 3.0). כתוצאה מההתאוששות בתיירות תפוסת המיטות והחדרים הממוצעת בעיר נמצאת במגמת עלייה בין השנים 2003-2008 והגיעה בשנת 2008 לכ-57% וכ-75% בהתאמה,

דיור

כללי

בסוף שנת 2008 הגיע מספר יחידות הדיור בת"א-יפו ל-235,175. 78.5% מסה"כ היחידות (184,507 דירות) משמשות למגורים ו-21.5% הן יחידות שלא למגורים (50,668 יחידות). האחרונות מתחלקות ליחידות המשמשות לשירותים (ציבוריים, עסקיים ואישיים) כ-42%, מסחר - 31%, תעשייה - 13% ו-14% לשימושים אחרים.

מספר היחידות למגורים ושטחן נמצאים בעלייה רצופה לאורך השנים. החל בשנת 1995 קצב הגידול השנתי במספר יחידות הדיור נע בין 1% ל-2% (ב-2008 חלה עלייה של כ-2% במספר היחידות למגורים בהשוואה לשנה קודמת), קצב הגידול בשטח היחידות מעט מהיר יותר ונע בין 2% ל-3%.

יחידות דיור למגורים

שכונות מגורים מובהקות קיימות בעבר הירקון (רבעים 1 ו-2), צפון העיר (רבעים 3 ו-4) ובדרום מזרח העיר (רובע 9), בהם 85% ויותר מהיחידות משמשות למגורים.

בשלושת העשורים האחרונים חל גידול משמעותי במספר הדירות בעבר הירקון בעקבות בנייתן של שכונות חדשות (למשל: אזורי חן, כוכב הצפון, רמת אביב החדשה, המשתלה, תל ברוך החדשה). גידול בהיקף מצומצם יותר חל בדרום מזרח העיר (בעיקר בשכונות: יד אליהו, נחלת יצחק, כפר שלם). לעומת זאת, במרכז העיר (רבעים 5 ו-6), בחלקים שונים ביפו ובדרום העיר נרשמה מגמה של צמצום במספר הדירות עד שנת 1991, בשנים 1992-2008 עלה מספר הדירות באזורים אלו.

בשנים 1979-2008 חל גידול בשטח הממוצע לדירה בעיר (הכוונה לשטח נטו) מכ-63 מ"ר ב-1979 לכ-78 מ"ר ב-2008. הדירות ששטחן הממוצע הוא הגבוה ביותר נמצאות בעבר הירקון - 107-109 מ"ר בממוצע. גם בצפון החדש (רובע 4) הדירות גדולות יחסית: כ-85 מ"ר בממוצע. ברובע 8 הדירות הן הקטנות ביותר: 60 מ"ר בממוצע. ביתר אזורי העיר נע גודל הדירות הממוצע בין 67 ל-70 מ"ר.

מרכזיותה של העיר במטרופולין תורמת למחיר הגבוה של הדירות בה (לרכישה, ובמידה קטנה יותר - גם לשכירה). עפ"י סקרי מחירי דירות בבעלות הדיירים הנערכים ע"י הלמ"ס, נמצא כי מחירי הדירות גבוהים בת"א-יפו בהשוואה לירושלים, לחיפה ולכל הארץ. ברבע הראשון של שנת 2009 היה המחיר הממוצע לדירה בת"א-יפו 1,283,000 ש"ח, גבוה ב-60% מאשר בכל הארץ, ב-14% ממחירן בירושלים וב-126% גבוה יותר מאשר בחיפה. בשש השנים האחרונות (משנת 2003) עלו מחירי הדירות בעיר בכ-42%, בכלל ישראל עלו מחירי הדירות בתקופה זו בכ-22%, בירושלים נרשמה עלייה של 45% ואילו בחיפה נרשמה ירידה של 12% במחירי הדירות בהשוואה ל-2003. ביחס לתקופה המקבילה אשתקד (2008) מחיר הדירה בתל-אביב-יפו עלה ב-11% (1,158,900 ש"ח ב-2008), בחיפה חלה עלייה של כ-20% ואילו בירושלים הייתה עלייה של כ-7%, בעוד שבכלל ישראל התרחשה עלייה של 6% (802,900 ש"ח ב-2009 לעומת 754,900 ש"ח ב-2008). מסקר שכר דירה חודשי של דירות בשכירות שנערך על-ידי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, נמצא כי ברבעון הראשון של שנת 2009 הגיע שכר הדירה הממוצע בת"א-יפו ל-3,634 ש"ח לחודש, עלייה של כ-12% בהשוואה לשנה הקודמת. שכר הדירה בכלל ישראל עלה בתקופה זו בכ-16%, בירושלים הייתה עלייה של 19% ובחיפה עלייה של 12%.

בנייה

כללי

מצב שטח התחלות הבנייה בת"א-יפו בשלושת העשורים האחרונים מאופיין בתנודתיות. יחד עם זאת מהסתכלות כללית על תקופה זו ניתן לראות שתי תקופות שיא ותקופת שפל אחת: בתחילת שנות ה-70 (1971-1973) הייתה תקופת שיא, שטח התחלות הבנייה בעיר נע בין 654.4-719.9 אלף מ"ר לשנה. בסוף שנות ה-90 (1998-2000) הייתה תקופת שיא, בה שטח התחלות הבנייה היה הגבוה ביותר בשלושים השנה האחרונות והוא נע בין 802.5-813.6 אלף מ"ר לשנה. תקופת שפל בשטח התחלות הבנייה הייתה בשנות ה-80 (1980-1990) כאשר נקודת השפל הנמוכה ביותר בשלושים השנים האחרונות היתה בשנת 1985, אז הגיע שטח התחלות הבנייה ל-107 אלף מ"ר בלבד. בחמש השנים האחרונות נרשמה תנודתיות ושטח התחלות הבנייה נע בין 385.8 אלף מ"ר בשנת 2008 ל-568.8 אלף מ"ר בשנת 2006, למעט שנת 2005. בשנת 2005 שטח התחלות הבנייה היה 296.0 אלף מ"ר בלבד, זהו שטח התחלות הבנייה הנמוך ביותר מאז 1990. בשנת 2008 שטח התחלות הבנייה ירד באופן משמעותי בהשוואה לשנת 2007 (ירידה של 23%) ובהשוואה לשנת 2006 (ירידה של 32%).

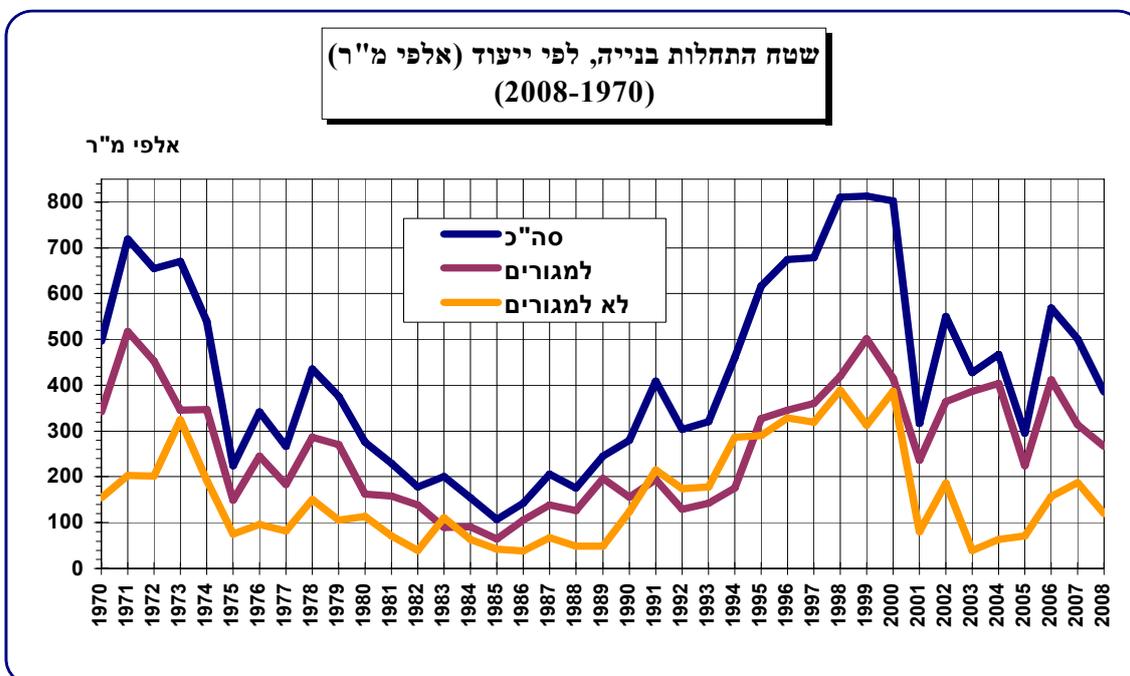
סה"כ שטח התחלות הבנייה בת"א-יפו בשנת 2008 (העומד על 385.8 אלף מ"ר), גדול יותר מאשר בירושלים (369.1 אלף מ"ר) ובחיפה (34.1 אלף מ"ר). בשנים 2004-2007 הגיע חלקן של התחלות הבנייה בתל-אביב-יפו לכ-7% מכלל שטח התחלות הבנייה בישראל (למעט שנת 2005 אז הגיע חלקה של העיר לכ-4%). בשנת 2008 חלה ירידה וחלקה של ת"א-יפו הגיע לכ-5% מכלל שטח התחלות הבנייה בישראל.

באופן טבעי קיים קשר הדוק בין השינויים בשטח התחלות הבנייה לשינויים בשטח גמר הבנייה בעיר. תקופות שיא בשטח התחלות הבנייה מובילות לאחר כשנתיים-שלוש לתקופות שיא בגמר בנייה וכך גם לגבי תקופות השפל בהתחלות הבנייה. למשל שנת 1988 הייתה נקודת שפל בשלושים השנים האחרונות בשטח גמר הבנייה והיא ככל הנראה תוצאה של שנת 1985 שהייתה שנת שפל בשטח התחלות הבנייה. בחמש השנים האחרונות שטח גמר הבנייה היה בירידה, בין השנים 2008-2004 שטח גמר הבנייה הממוצע לשנה היה כ-403 אלף מ"ר, למעט שנת 2005 שהייתה שנת שיא ושטח גמר הבנייה בעיר הגיע ל-733.8 אלף מ"ר. בשנת 2008 שטח גמר הבנייה הוא הנמוך ביותר מאז 1994.

בנייה לפי ייעוד

השינויים הגדולים ביותר חלו בבנייה שלא למגורים (בנייה להארח, עסקים, משרדים, תעשייה, מלאכה ומבני ציבור). קצב הגידול בשטח התחלות הבנייה בשנות ה-90 ובעיקר בשנים 1994-2000 היה גדול יותר בבנייה שלא למגורים, בהשוואה להתחלות בנייה למגורים. ההאצה המשמעותית בהתחלות בנייה שלא למגורים התרחשה בשנים 1991 ו-1994-2000. בשנת 2001 חלה ירידה חדה בשטח התחלות הבנייה שלא למגורים - 79% בהשוואה לשנת 2000. החל בשנים 2004-2007 שטח התחלות הבנייה שלא למגורים נמצא בעלייה והגיע בשנת 2007 ל-186.8 אלף מ"ר, אך הוא עדיין נמוך בהשוואה לשנות השיא 1994-2000. בשנת 2008 ירד שטח התחלות הבנייה שלא למגורים והגיע ל-119.6 אלף מ"ר.

בחמש השנים האחרונות שטח התחלות הבנייה למגורים מאופיין בתנודתיות. בשנת 2008 שטח התחלות הבנייה למגורים הגיע ל-266.2 אלף מ"ר, ירידה של כ-15% בהשוואה לשנת 2007.

משנת 1995 מהווה הבנייה למגורים את רוב הבנייה בעיר (בשנת 2008 - 69% משטח התחלות הבנייה ו-78% משטח גמר הבנייה). לכן, מגמות שהוצגו לגבי סה"כ הבנייה בעיר באות לידי ביטוי גם במספר הדירות שנבנו בשנים אלו. מספר הדירות שבנייתן החלה גדל לאורך שנות התשעים מ-1,165 בשנת 1991, עד לשיא של 2,198 דירות בשנת 1999. הירידה החדה בשטח התחלות הבנייה ב-2001 באה לידי

בנייה לפי אזורי העיר

(על-פי סיכום הנתונים לשנים 2004 עד 2008)

התחלות **בנייה למגורים** בשנים 2004-2008 היו בעיקר בעבר הירקון (ברבעים 1 ו-2) כ-47% משטח התחלות הבנייה למגורים, בצפון הישן (ברבעים 3 ו-4) כ-19%, במרכז העיר (רבעים 5 ו-6) -12%, ביפו ובדרום העיר (ברבעים 7 ו-8) כ-12% משטח התחלות הבנייה למגורים. התחלות **בנייה שלא למגורים** היו בתקופה זו בעיקר בעבר הירקון (ברבעים 1 ו-2) -46%, במרכז העיר (רבעים 5 ו-6) -28% משטח התחלות הבנייה שלא למגורים, וביפו (ברובע 7) -10% משטח התחלות הבנייה שלא למגורים. האזורים העיקריים בהם הסתיימה **הבנייה למגורים** בשנים 2004-2008 היו בעיקר בעבר הירקון (רבעים 1 ו-2) -45%, בצפון הישן (ברבעים 3 ו-4) כ-13%, במרכז העיר (רבעים 5 ו-6) -15%, ביפו ובדרום העיר (רבעים 7 ו-8) כ-19% משטח גמר הבנייה למגורים. האזורים העיקריים בהם הסתיימה **הבנייה שלא למגורים** היו בעיקר במרכז העיר (רבעים 5 ו-6) -51% משטח גמר הבנייה שלא למגורים, בעבר הירקון (ברבעים 1 ו-2) כ-26% ובצפון העיר (רבעים 3 ו-4) כ-21%.

תשתית

מים

בשנת 2008 הסתכמה צריכת המים העירונית בעיר ב-47.8 מיליון מ"ק, כאשר 63% מיועדים למגורים. הצריכה השנתית לנפש בת"א-יפו בשנת 2007 הייתה 71.9 מ"ק, והיא גבוהה ב-4% בהשוואה לישראל (69.3 מ"ק לנפש). יש לכך מספר הסברים: העובדים הזרים החיים בעיר, אך אינם נספרים כחלק מהאוכלוסייה; בת"א-יפו משקי הבית קטנים יותר מאשר בישראל, ובמשקי בית קטנים הצריכה גדולה יותר באופן יחסי; האוכלוסייה בעיר מבוגרת בהשוואה לאוכלוסיית ישראל, ואוכלוסייה מבוגרת צורכת יותר מים.

השוואת צריכת המים בין 2008 לבין 2007 מראה על ירידה משמעותית של 5.5% בצריכת המים, זאת לעומת עלייה משמעותית של 7% בצריכת המים בין 2006 ל-2007. ב-2008 הירידה בצריכת המים הייתה במגורים וגינון (-4.5%), בתעשייה, בתי מלון ועסקים (-2.3%), במוסדות חינוך וציבור (-7.0%), בגינון עירוני וציבורי (-18.2%) ובקרב בצרכנים עירוניים, הכוללים גופים עירוניים ואת אגף שיפור פני העיר (-17.8%).

כבישים

הרשת העירונית של הכבישים הסלולים הגיעה בסוף 2006 לאורך של 837 ק"מ ושטח של 6,700 דונם, שמהווים כ-13% משטח העיר (יש לציין כי בשנים 2007 ו-2008 לא נערכו סקרי דרכים). מבחינת איכות הכבישים בעיר, הנמדדת באמצעות "אינדקס מצב המיסעה" (PCI) הנע בין 0 ל-100 (מנמוך לגבוה), עולה כי הציון הממוצע המשוקלל ב-2006 הוא 75, כש-63% מכבישי האספלט בעיר הם במצב טוב עד טוב מאוד (ציון 70 - 100) בהשוואה ל-66% בשנת 2005. בשנים 1999-2004 נרשמה מגמה

PCI לערך של 75 (עדיין

מצב טוב). ב-2006 איכות הכבישים בצפון העיר ובמרכזה הייתה "בינונית-טובה" וציוני ה-PCI נעו בין 69 ל-79, ואילו בדרום העיר ברבעים 7 ו-8 המצב היה פחות טוב יחסית והוגדר כ"בינוני" כאשר הציונים היו 65 ו-67, בהתאמה. מצב הרחובות העורקיים היה "טוב" - 81. במהלך 2007 נערך סקר הנדסי למצב המדרכות בעיר, הנמדד באמצעות "אינדקס מצב המדרכות" - SCI (האינדקס נע בין 0 ל-100, מנמוך לגבוה). מצב המדרכות בעיר ב-2007 מוגדר כ"בינוני" (SCI=63).

שיקום התשתיות ושיפור התחזוקה

משנת 1999 העירייה החלה בביצוע תוכנית חומש של פרויקט שיקום ושיפור תשתיות (שש"ת). הפעולות בשש"ת נעשות בתחומים הבאים: ריבוד כבישים ותיקון מדרכות, גנים וגינות, תאורת רחוב, ריהוט רחוב, חזות השכונה, תמרור ושילוט ועוד. תכנון הפרוייקט נעשה בשיתוף ועדי השכונות הרלוונטיות. בשנים 1999 - 2004 התוכנית בוצעה ב-57 שכונות הפרושות בכל חלקי העיר, בהוצאה של כ-222 מיליון ש"ח. ברבעון האחרון של שנת 2004 החל סבב שני של פרויקט שש"ת וב-2008 נכללו בפרוייקט 12 שכונות בתקציב כולל של 22.1 מיליון ש"ח.

שטחי הגינון בטיפול העירייה

במאי 2009 השתרעו שטחי הגינון שבטיפול העירייה על 5,770 דונם (לא כולל פארק דרום ופארק הירקון); מזה: 37% גנים, 29% חורשות ו-34% פסי ירק, איי תנועה, גינות בחופים ואחר. שטחי הגינון שבטיפול העירייה מהווים 11.2% מסה"כ שטח העיר. שטחו של פארק הירקון (גני יהושע) הוא כ-3,000 דונם ובמחצית הראשונה של שנת 2009 בפארק דרום היו כ-500 דונם מפותחים.

תחבורה

בסוף 2008 היו רשומים בעיר 249,287 כלי רכב מנועיים. במהלך שנת 2008 נוספו למצבת כלי הרכב המנועיים 8,729 כלי רכב - עלייה של 3.6% בהשוואה לשנה הקודמת. בכך נמשכת מגמת העלייה משנת 2006 במספר כלי הרכב הרשומים בעיר. מספר המכוניות הפרטיות עמד ב-2008 על 183,551 (כ-74% מסה"כ כלי הרכב הרשומים בת"א-יפו). יש להדגיש שחלק מכלי הרכב הרשומים בעיר אינם בבעלות תושבי העיר, אלא בבעלות המדינה וחברות עסקיות, והמשתמשים בהם אינם בהכרח תושבי העיר. המכוניות הפרטיות הרשומות בעיר הן חדשות יותר מאלה שרשומות בערים אחרות בישראל (59% מהמכוניות הן משנת ייצור 2003 ואילך, לעומת 43% בערים בישראל). ת"א-יפו כעיר מטרופולינית מושכת אליה מאות אלפי אנשים הבאים לעבוד בה, לקנות, לבלות ולקבל שירותים שונים. תופעה זו באה לידי ביטוי במספר כלי הרכב הנכנסים לעיר, המגבירים את עומס התנועה, מקטינים את מהירות התנועה ויוצרים בעיות חנייה. ב-2007 הפיקו אגף התנועה והיחידה לתכנון אסטרטגי אומדנים להיצע החנייה בכל העיר. לפיהם סך כל מקומות החנייה בכל העיר הסתכם בכ-278,000. היצע החנייה נחלק לקטגוריות הבאות: חנייה ברחוב מסודרת וחופשית - כ-77,590, חנייה חלקית (לנכים, פריקה וטעינה בין שעות מסוימות) - 15,000, חנייה בחניונים פרטיים - כ-40,000, חניונים ציבוריים - 67,700 וחנייה פרטית במגורים - 77,600.

ב-2008 נרשמו כ-24.6 מיליון נוסעים ברכבת לעיר או ממנה - גידול של כ-11% בהשוואה ל-2007 וגידול של 24% בהשוואה ל-2006. הנתונים מצביעים על מגמה של עלייה מתמדת במספר המשתמשים ברכבת לעיר וממנה החל בשנת 1998, כך שבסה"כ בעשור האחרון (1998-2008) חל גידול של פי 5.3 במספר המשתמשים ברכבת בנסיעתם לעיר וממנה.

ב-2008, 35% מהנוסעים ברכבת בישראל עשו זאת בנסיעה לתל-אביב-יפו או מתל-אביב-יפו, נתון המצביע על היותה של תל-אביב-יפו צומת תחבורה חשוב וכן על היותה מוקד תעסוקתי ומקום מרכזי של קניות ובילוי.

ב-2008 פקדו את שדה דב 639,466 נוסעים בטיסות אזרחיות בהשוואה ל-697,848 נוסעים בשנת 2007 (ירידה של כ-8%). אחוז הנוסעים בטיסות אזרחיות בשדה דב היווה כ-28% מסה"כ הטיסות האזרחיות בארץ.

תאונות דרכים

בשנת 2008 אירעו בת"א-יפו 2,571 תאונות דרכים עם נפגעים (כ-16% מסה"כ התאונות בדרכים עירוניות בארץ). התאונות הני"ל אינן כוללות תאונות שארעו בנתיבי איילון. החל בשנת 1997 ישנה מגמה מתמשכת של ירידה במספר תאונות הדרכים - ירידה של 48% במספר תאונות הדרכים בין השנים 1997 ל-2005. לעומת זאת, בשלוש השנים האחרונות יש תנודתיות במספר תאונות הדרכים - ב-2006 חלה עלייה של כ-3% בהשוואה לשנת 2005, ב-2007 חלה ירידה של כ-2% בהשוואה לשנת 2006 וב-2008 חלה שוב עלייה של 13% בהשוואה לשנה הקודמת.

בשנת 2008, בתאונות אלו היו מעורבים 4,952 כלי רכב ו-3,629 נפגעים. רוב התאונות (96%) מוגדרות כתאונות קלות. מעל מחצית מהנפגעים בתאונות דרכים (51%) הם נהגים או נוסעים ברכב, 31% הם נהגים או נוסעים ברכב דו-גלגלי, 14% הם הולכי רגל והיתר רוכבי אופניים.

רמת חיים

הרמה החברתית-כלכלית הממוצעת של תושבי ת"א-יפו גבוהה בהשוואה לממוצע הארצי. עם זאת, קיימים פערים חברתיים כלכליים בין קבוצות אוכלוסייה שונות בעיר. בולט במיוחד הפער בין האוכלוסיות באזורים השונים בעיר: צפון העיר, שתושביו בעלי מעמד חברתי-כלכלי גבוה בהשוואה לדרום העיר ומזרחה (במדד חברתי-כלכלי שחושב על בסיס נתוני מפקד האוכלוסין 1995 מקבלים אזורי דרום העיר ומזרח העיר ציון נמוך ביחס לממוצע העירוני). על הרמה החברתית-כלכלית של תושבי העיר ניתן ללמוד ממכלול של משתנים (נתונים נוספים לגבי הפערים נמצאים בסעיף שירותים חברתיים). להלן יוצגו משתנים עיקריים המתייחסים לרמת החיים של תושבי העיר.

הכנסות והוצאות

ההכנסה הכספית החודשית (ברוטו) למשק בית בת"א-יפו (על פי סקר הוצאות משק הבית של הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה) הגיעה בשנת 2008 ל-15,094 ש"ח. זוהי הכנסה גבוהה ב-13% בהשוואה לישראל, ב-18% בהשוואה לחיפה וב-40% בהשוואה לירושלים. ההוצאה החודשית הכוללת לתצרוכת של משק בית בת"א-יפו, עמדה בשנת 2008 על 13,807 ש"ח, גבוהה ב-12% בהשוואה לישראל, גבוהה ב-20% בהשוואה לירושלים וב-36% יותר מאשר ההוצאה החודשית לתצרוכת בחיפה.

דיור

שיעור התושבים בת"א-יפו המתגוררים בדירה בבעלותם, נמוך בהשוואה לשיעור המקביל בישראל, וכן ביחס לירושלים ולחיפה. בשנת 2008 פחות ממחצית מתושבי העיר (47%) התגוררו בדירה בבעלותם, בהשוואה ל-69% מתושבי ישראל, 57% בירושלים ו-59% מתושבי חיפה שהתגוררו בדירה בבעלותם. צפיפות הדיור הממוצעת בעיר (במשקי בית יהודיים) הייתה 0.73 נפשות לחדר בשנת 2008, דומה לצפיפות הדיור הממוצעת בחיפה (0.72), אך נמוכה בהרבה מאשר בירושלים (0.98) ובישראל (0.84).

<u>דירות בשכירות</u>		<u>דירות בבעלות</u>		פירוט*
ישראל	ת"א-יפו	ישראל	ת"א-יפו	
25.0%	43.0%	68.8%	47.4%	% המתגוררים בדירות בבעלות / שכירות
2.96	2.57	4.10	3.60	חדרים בדירה למגורים
0.91	0.75	0.90	0.80	צפיפות דיור (נפשות לחדר)

*נתוני שנת 2008.

בעלות על מוצרים בני-קיימה

בשנת 2008 הייתה בבעלותם של 60.1% ממשקי הבית בת"א-יפו מכונית אחת לפחות (לעומת 61.2% ממשקי הבית בישראל, 48.2% בירושלים ו-54.7% בחיפה). מחשב ביתי נמצא בבעלותם של 78.0% ממשקי הבית בעיר (בהשוואה ל-71.0% ממשקי הבית בישראל, 65.6% בירושלים ו-69.4% בחיפה). שיעור משקי הבית המחוברים לאינטרנט גבוה יותר בת"א-יפו - 73.9%, מאשר בישראל (61.8%), בירושלים (44.9%) ובחיפה (65.7%). שיעור משקי הבית שבבעלותם טלפון סלולרי אחד לפחות (92.7%) גבוה במעט מנתון זה בישראל (90.7%) בחיפה (90.6%) ובירושלים (88.6%).

ביטוח לאומי

בדצמבר 2008 הגיע מספר מקבלי קצבאות זקנה בעיר ל-51,116 ומקבלי קצבת שאירים ל-8,640, שה"כ 59,756. שיעור מקבלי השלמת הכנסה בקרב המקבלים קצבת זיקנה בתל-אביב-יפו הוא 14% (בהשוואה ל-25% בישראל). השיעור המקביל בעיר בקרב המקבלים קצבת שאירים הגיע ל-22.0% (לעומת כ-28% בישראל).

הזכאים לגמלת סיעוד הם נשים מגיל 60 וגברים מגיל 65 הגרים בביתם ותלויים בעזרת הזולת בביצוע רוב פעולות היום יום. בדצמבר 2008 היו בת"א-יפו 10,811 זכאים לקבל גמלת סיעוד והם מהווים כ-8% מכלל הזכאים בישראל (אחוז בני 65+ בעיר גבוה מהאחוז המקביל בישראל).

בדצמבר 2008, שולמה קצבת ילדים ל-45,130 משפחות עבור 83,031 ילדים בגילאי 0 - 17. מחוק הבטחת הכנסה נהנים בני 20 ומעלה שהם בגיל העבודה ללא מקור פרנסה, או שהכנסתם נמוכה מהרמה המינימלית המוגדרת בחוק. בדצמבר 2008 קיבלו הבטחת הכנסה 3,954 משפחות בת"א-יפו (לעומת 4,495 בשנה קודמת).

בשנת 2008 הגיע מספר מקבלי דמי אבטלה בממוצע חודשי ל-3,031 והוא נמוך מן הממוצע החודשי ב-2007 (3,110). ב-2003 היה מספרם בממוצע חודשי 4,427, כלומר מאז 2003 ישנה ירידה של כ-32% (בדומה לירידה שנרשמה בישראל, המוסברת בעיקר על-ידי ההחמרה שחלה בתנאי הזכאות לדמי אבטלה). גילם הממוצע של מקבלי דמי אבטלה הוא 40.1 שנים (הנתון המקביל בישראל הוא 42.1). נמשכה הירידה העקבית בשיעור האבטלה במשק הישראלי מ-10.7% ב-2003 ל-6.2% בשנת 2008 (ול-6.3% ברבעון האחרון של שנת 2008). כמחצית (55%) מהמובטלים בת"א-יפו הן נשים (בדומה לישראל

שירותי בריאות

בתי חולים

בשנת 2007 היו בבתי החולים בעיר 3,265 מיטות מאושרות על פי תקן. 64% ממיטות אלו הן בבעלות ציבורית (עירונית-ממשלתית או אחרת) ו-36% בבעלות פרטית. אחוז המיטות למחלות ממושכות בעיר מכלל המיטות (ללא מיטות למחלות נפש) עומד על 58% והוא גבוה מהשיעור הארצי (55%). בעיר שלושה מרכזים רפואיים לאישפוז כללי: המרכז הרפואי ע"ש סוראסקי (כולל את: בי"ח איכילוב, בי"ח "דנה" לילדים ובית היולדות ליס), בי"ח אסותא ובי"ח סניטס. שיעור המיטות ל-1,000 נפש באוכלוסייה ממוצעת בעיר הגיע בשנת 2007 ל-8.5.

ביטוח רפואי

ב-2008, התפלגות המבוטחים בעיר לפי קופות החולים שונה מההתפלגות הארצית - 42.5% מבוטחים בקופ"ח של ההסתדרות הכללית (בישראל - 52.8%), 44.5% בקופ"ח מכבי (24.6%), 6.3% בקופ"ח לאומית (9.3%) ו-6.6% בקופ"ח מאוחדת (13.3%). מבין שלוש הערים הגדולות, אחוז המבוטחים בת"א-יפו בקופת החולים הכללית הינו הנמוך ביותר, ואחוז המבוטחים בקופת חולים מכבי - הינו הגבוה ביותר. מגמה דומה נמצאה גם בשנים קודמות.

חינוך

מערכת החינוך בת"א-יפו

מספר התלמידים בכל המוסדות החינוכיים בעיר (עירוניים, משותפים ופרטיים), לא כולל לימודים על תיכונים ולימודים גבוהים אחרים, עמד בתשס"ח על 58,192 תלמידים. מספר התלמידים במערכת החינוך העירונית בחינוך הרגיל והמיוחד על דרגיה השונים: גנים, יסודי ועל יסודי - כולל בתי הספר המשותפים - עמד בתשס"ט על 51,625.

דרג חינוך	מוסדות	כיתות	תלמידים
סה"כ	344	2,051	51,625
גני ילדים	229	370	9,439
בתי ספר יסודיים (א'-ו')	90	1,034	24,586
על יסודי עירוני ומשותף (ז'-י"ב)	25	647	17,600

חינוך יסודי

מזה כ-15 שנה בחינוך היסודי (בדרך כלל כיתות א'-ו'), נרשמה ירידה הדרגתית ומתונה במספר התלמידים: בתשנ"ד מספר התלמידים עמד על כ-26,700 והצטמצם בהדרגה עד שהגיע בתשס"ג לכ-22,950 תלמידים. בתשס"ד החלה עלייה מתונה במספר התלמידים בחינוך היסודי, עלייה מתונה זו המשיכה גם בשנים שלאחר מכן, כך שבתשס"ח מספרם עלה לכ-24,590 תלמידים. עם זאת, מספר זה עדיין נמוך בהשוואה למספר התלמידים שנרשם בתשנ"ד. רוב התלמידים בחינוך היסודי הרגיל

חינוך על-יסודי

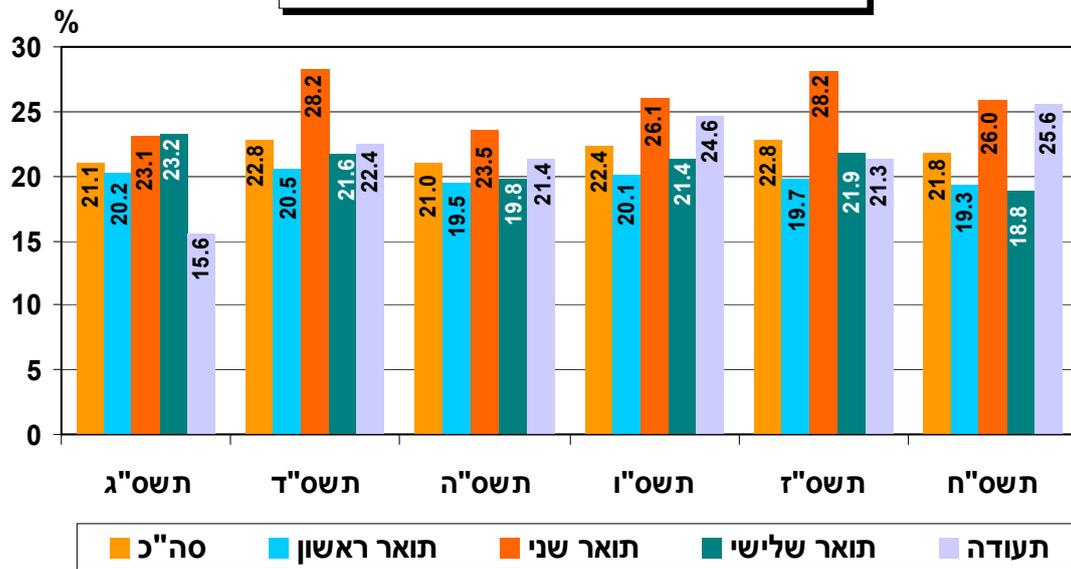
בתשס"ח היו 17,600 תלמידים בחינוך העל-יסודי העירוני והמשותף, מהם מספר התלמידים שהם תושבי ת"א-יפו עמד על כ-15,850 (כ-90%) ועוד כ-1,750 (כ-10%) תלמידים שגרו מחוץ לעיר. החל בתשס"ג נרשמה ירידה של כ-14% במספר התלמידים בחינוך העל-יסודי (בתשס"ג היו כ-20,500 תלמידים). **זכאות לתעודת בגרות -** בתשס"ח עמד שיעור הזכאים לתעודת בגרות בקרב תושבי העיר שסיימו כיתת י"ב (במוסדות העיר ת"א-יפו ובמוסדות מחוצה לה) על כ-69%. בקרב היהודים שיעור הזכאים עמד על כ-70% ובקרב הלא יהודים על כ-44%, בהתאמה. בתשס"ח אחוז הזכאים לבגרות מקרב תושבי העיר היהודים והלא יהודים עלה בהשוואה לתשס"ז - 67% ו-40%, בהתאמה.

חינוך גבוה

אוניברסיטת תל-אביב

מספר הסטודנטים באוניברסיטת תל-אביב גדל בהתמדה לאורך השנים: מ-14,160 בתש"מ לכ-28,670 בתשס"ה. בניגוד למגמה שתוארה לעיל, בתשס"ו נרשמה ירידה במספר הסטודנטים באוניברסיטה כך שמספרם עמד על כ-28,000. בתשס"ז נרשמה ירידה נוספת ומספר הסטודנטים עמד על כ-26,300, ירידה זו עמדה על למעלה מ-6% בהשוואה לתשס"ו. גם בשנת הלימודים תשס"ח מספר הסטודנטים ירד לכ-25,100 סטודנטים, ירידה של כ-5% נוספים. מקרב הסטודנטים באוניברסיטת ת"א כ-56% למדו לתואר ראשון, 35% לתואר שני, כ-8% לתואר שלישי וכ-1% לתעודה. חלקן של הנשים בקרב הסטודנטים באוניברסיטת תל-אביב בתשס"ח עמד על כ-55% והוא נשמר יציב יחסית בשנים האחרונות. הנשים מהוות למעלה ממחצית הלומדים בכל אחד מהתארים (תואר ראשון - 55.1%, תואר שני - 53.5% ותואר שלישי - 52.9%). מקרב מקבלי תעודות אקדמיות באוניברסיטת תל-אביב, הרוב המכריע הן נשים המהוות כ-79% מכלל מקבלי התעודות - תעודה ניתנת בסיום הלימודים רק לבעלי תואר אקדמי בתחום ההוראה, הספרנות וכד'. מקבלי התארים באוניברסיטת תל-אביב מהווים כ-22% מכלל מקבלי התארים בישראל.

מקבלי תארים מאוניברסיטת תל-אביב, כהחזו מישראל
(תשס"ג- תשס"ח)

בתשס"ח למדו ב-7 מכללות אקדמיות בעיר 11,167 סטודנטים, רובם סטודנטים לתואר ראשון - 10,438 (כ-93%) ומקצתם לתואר שני - 729 (כ-7%). השיעור הגדול ביותר של סטודנטים היה במסלולי הלימוד של החינוך במכללות לחינוך (כ-45%), בעוד ששאר הסטודנטים למדו במכללות במסלולי מדעי החברה (כ-30%), הנדסה ואדריכלות (כ-16%) ומדעי המחשב (כ-9%).

האחוז הגבוה של נשים בולט גם במכללות - כ-62% מהסטודנטים שלמדו בתשס"ח במכללות היו נשים. מקרב כלל הנשים במכללות האקדמיות, למעלה מ-60% למדו חינוך במכללות לחינוך בעיר, כ-30% למדו מדעי החברה כולל תקשורת וכלכלה, כ-4% למדו מדעי המחשב ועוד כ-3% למדו הנדסה ואדריכלות.

פעילות פנאי

ת"א-יפו, בהיותה עיר מטרופולינית עם היצע גדול ומגוון של פעילויות תרבות, אמנות ובידור, מהווה מוקד משיכה תרבותי מרכזי.

מוזיאונים - בתחום המוזיאונים, כמו בתחומי תרבות אחרים, מהווה ת"א-יפו מוקד מטרופוליני וארצי. מספר הביקורים במוזיאונים המוכרים (ע"י משרד החינוך התרבות והספורט) בת"א-יפו הגיע ב-2008 לכ-1,233,800 מבקרים, נתון המצביע על עלייה גדולה במספר מבקרי המוזיאונים בהשוואה לתחילת העשור הנוכחי החל בשנת 2000, בה היו כ-1,013,000 מבקרים במוזיאוני העיר.

מוסיקה - התזמורת הפילהרמונית הישראלית, שהיא התזמורת הגדולה והותיקה בישראל, ערכה בשנת 2008 104 קונצרטים בעיר ומספר המבקרים בהם עמד על כ-333,000 - נתון המצביע על עלייה משמעותית במס' המבקרים בהשוואה לשנים הקודמות, בהשוואה לשנת 2000 מדובר בעלייה של כ-29%. בת"א-יפו פועלת גם התזמורת הקאמרית הישראלית. מספר הקונצרטים שערכה בעיר בשנת 2008 עמד על 60 ומספר המבקרים בקונצרטים הללו עמד על כ-23,410 מבקרים. בשנת 2008 הועלו 321 מופעים באופרה הישראלית ומספר הצופים הגיע לכ-252,700 איש, נתון המצביע על עלייה שבהשוואה לשנת 2007.

תיאטרון - בת"א-יפו מרוכז מספר רב של תיאטרונים ואולמות תיאטרון. בעיר פועלים 4 תיאטרונים גדולים: "הבימה", "הקאמרי", "בית לסיך" ו"גשר". בשנת 2008 הועלו בתיאטרונים בעיר 3,175 הצגות, בהן ביקרו כ-1,519,300 איש. ב-2008 חלה עלייה במספר ההצגות ובמספר המבקרים בהשוואה לשנת 2007 בה היו כ-2,620 הצגות וכ-1,291,400 מבקרים (עלייה של כ-21% וכ-18%, בהתאמה).

מחול - בעיר פועלות מספר להקות וביניהן שתיים מהלהקות הגדולות בארץ: להקת הבלט הישראלי ולהקת בת-שבע. ב-2007 הבלט הישראלי הציג בעיר 30 מופעים ולהקת בת שבע הציגה בעיר 41 מופעים. בנוסף, בתחום המחול בעיר בולטות גם להקת הבלט עינבל פינטו ועמותת הכוריאוגרפים. מוסד חשוב למחול המופעל על-ידי העירייה הוא מרכז למחול ותיאטרון "ביכורי העתים" שבו משתתפים בחוגים השונים תלמידים מבתי הספר בעיר.

קולנוע - ת"א-יפו היא מוקד מטרופוליני בתחום הקולנוע: מכלל 9,121,525 ביקורים בבתי קולנוע מסחריים בישראל בשנת 2008 941,581 (10.3%) נערכו בבתי קולנוע בת"א-יפו. מספר הביקורים

בעיר תל-אביב-יפו פועל הסינמטק הישראלי. פעילותו של הסינמטק הישראלי כוללת בין היתר: הקרנת "סרטי איכות" (כ-1,600 סרטים במהלך 2008, בהם צפו כ-400,000 איש), קיום ימי קולנוע לתלמידי בתי ספר, ארגון פסטיבלים ואירועים מיוחדים (6 פסטיבלים בשנת 2008) ועוד.

ספריות עירוניות - בת"א-יפו פועלת רשת רחבה של ספריות עירוניות, הפרוסה על פני כל העיר. בסוף 2008 עמדו לרשות התושבים 22 ספריות פעילות ובהן קרוב למיליון ספרים (כ-999,470). ממוצע מספר הקוראים החודשי בחדרי העיון עמד על כ-20,614 ומספר ההשאלות הממוצע לקורא רשום עמד על השאלה אחת לחודש. בשנת 2008 היו כ-36,000 השאלות ספרים בממוצע לחודש, מספר השאלות גדול מזה שהיה ב-2007, בה היו 34,500 השאלות בממוצע לחודש.

חינוך משלים, ספורט ופעילות עירונית - העירייה מפעילה רשת רחבה של מוסדות לחינוך משלים ולפעילות חברתית ותרבותית, הפרושים על פני העיר כולה. בשנת 2008 פעלו במסגרת זאת 19 מרכזים קהילתיים. מספר המשתתפים בחוגים במוסדות אלה עמד בשנה זו על כ-26,600. חלק גדול מהפעילות בחינוך העירוני המשלים מכוון להענקת חינוך למבוגרים וברובה פעילות זאת מתרחשת במרכזים הקהילתיים. המסגרות העיקריות שפעלו בתחום זה בתשס"ט (2008/09) הן: מרכזי תהילה (תוכנית השכלה ייחודית למבוגרים); הנחלת הלשון לעולים חדשים; תיכון ערב והכנה לבגרות; תרבות תורנית ושיעורי יהדות.

בשנת 2008 היו בת"א-יפו למעלה מ-7,000 ספורטאים ב-462 קבוצות ספורט ייצוגיות המאוגדות ב-51 אגודות ספורט. כמו כן, מצויים בעיר כ-820 מתקני ספורט הכוללים היכלי ספורט ואיצטדיונים, אולמות ספורט, מגרשים, בריכות שחיה, חדרי כושר ומסלולי כושר. בעיר ישנם בסך הכל 230 אתרים בהם מתבצעת פעילות ספורטיבית מגוונת. סה"כ הפעילות הספורטיבית בעיר מקיפה כ-25,500 משתתפים מקרב תושבי העיר (כ-6% מכלל התושבים ב-2008).

שירותים חברתיים

בשנת 2008 טופלו על-ידי שירותי הרווחה במינהל השירותים החברתיים 47,567 נפש (עם תיק), שהם כ-12% מתושבי העיר. בתחנות העירוניות לבריאות המשפחה ניתן שירות ל-31,538 מטופלים נוספים. בדצמבר 2008 היה מספר התיקים של כל בתי האב 26,976 (כולל השירות לנכויות התפתחותיות, יחידת דרי רחוב, והמרכז למניעת אלימות במשפחה ע"ש גליקמן; מספר זה אינו כולל תיקים של בתי אב שלא נקבעה להם אינטנסיביות טיפול) לעומת 27,282 בדצמבר 2007. באיזור אגף המזרח (רובע 9) 16% מכלל האוכלוסייה באיזור נמנו עם המטופלים (עם תיק) בלשכות המינהל לשירותים חברתיים, באיזור אגף הדרום (רבעים 7-8) - 25%, באיזור אגף מרכז-צפון (רבעים 1-6) - 6%. נתונים אלו עולים בקנה אחד עם הבדלים חברתיים - כלכליים שקיימים בין תושבי האזורים השונים בעיר. מתוך סה"כ בתי האב, שטופלו ע"י מינהל השירותים החברתיים בעירייה בשנת 2008, 42% הם בתי אב של משפחות (שני שלישים מהם באגף דרום ומזרח); 58% מבתי האב הם בתי אב של קשישים (כמחציתם באגף מרכז-צפון, אזור בו מתגוררים קשישים רבים).

סדר ציבורי

ב-2008 נפתחו במשטרה 47,741 תיקי חקירה של אירועים פליליים שאירעו בעיר, ירידה של כ-5% בהשוואה לשנת 2007, בה נפתחו 50,096 תיקי חקירה. אחוז תיקי החקירה בת"א-יפו, מתוך כלל התיקים שנפתחו בישראל, עמד בשנת 2008 על 11.7%. בשנים האחרונות, אחוז התיקים שנפתחו בעיר מסה"כ התיקים שנפתחו בישראל נע בין 12% ל-17%. אחוזים אלה הם למעלה מפי שניים מהאחוז שמהווה אוכלוסיית העיר מתוך כלל ישראל. אולם אין להסיק מכך שתושבי העיר סובלים יותר ממעשי עבריינות בהשוואה לתושבי ערים אחרות בישראל. שכן שוהים בעיר מדי יום מאות אלפי אנשים שאינם תושבי העיר, וגם הם נופלים קורבן למעשים פליליים.

חלק ניכר מתיקי החקירה ב-2008 (59%) היו על עבירות רכוש. יש לציין, ש-30% ממקרי חטיפת הארנקים, 29% ממקרי הכייסות, ו-18% ממקרי השוד בישראל אירעו בת"א-יפו. בשנת 2007 הורשעו 2,042 עבריינים מבוגרים תושבי העיר בהשוואה ל-2,354 בשנת 2006 ו-3,031 בשנת 2005. שיעור העבריינים המבוגרים היהודים ואחרים (כולל יהודים, נוצרים וללא סווג דת) ל-1,000 תושבים בעיר בגילאי 18 ומעלה ב-2006 היה 4.7, נמוך מהשיעור המקביל בישראל שעמד על 5.5. בקרב העבריינים היהודים המבוגרים בעיר יש שיעור גבוה של גברים (86%), של בני 18-39 (52%), ושל ילידי ישראל (73%).

לאורך השנים הייתה מגמה ברורה של עלייה מתמדת במספר העבריינים המבוגרים תושבי העיר שחויבו בדין. אולם, בשנת 2006 מגמה זו נבלמה וחלה ירידה משמעותית במספר העבריינים המבוגרים תושבי העיר שחויבו בדין. בין 1990 ל-2005 הייתה עלייה משמעותית של 109% במספר העבריינים המבוגרים שהורשעו. אך, כאמור, בשנת 2006 חלה ירידה של 22% במספר העבריינים המבוגרים שהורשעו ובשנת 2007 חלה ירידה נוספת של 13% במספר העבריינים המבוגרים שהורשעו.

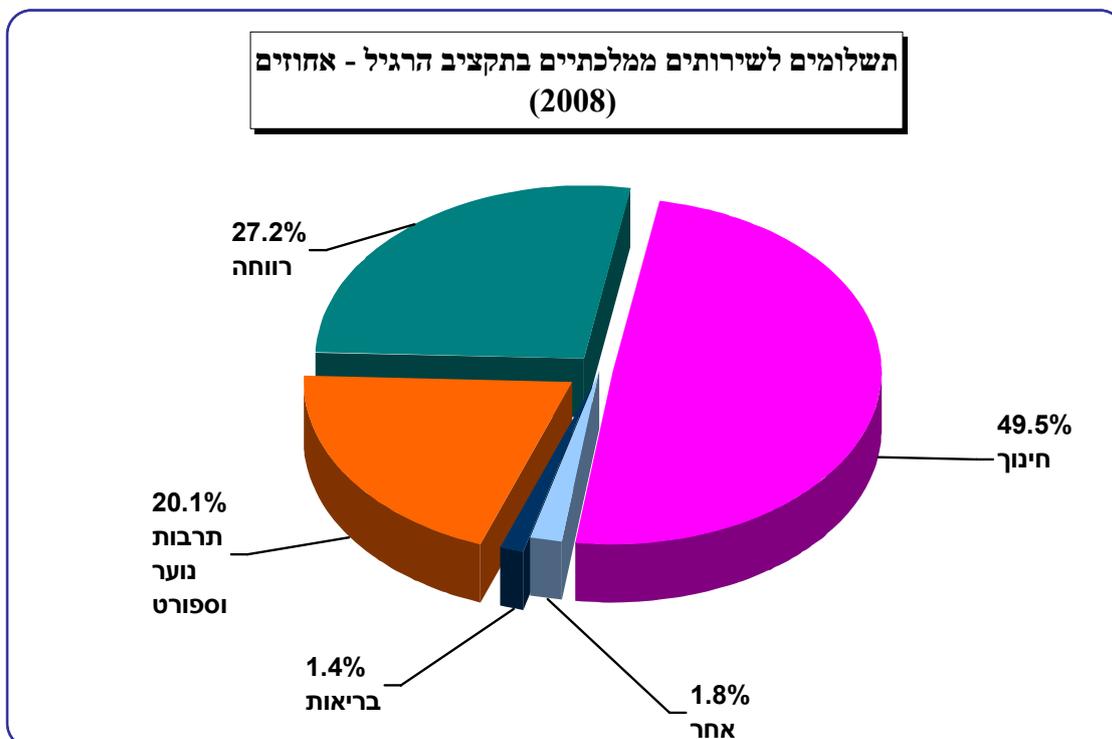
תקציב העירייה

הצעת התקציב הכולל של העירייה לשנת 2009 עמדה על סך של 4.49 מיליארד ש"ח, מתוך זה 3.90 מיליארד ש"ח התקציב הרגיל. הכנסות העירייה בתקציב הרגיל בשנת 2008 הסתכמו בכ-3,863 מיליון ש"ח (עלייה נומינלית של 2.0%). הוצאות העירייה בתקציב הרגיל הסתכמו בשנת 2008 בכ-3,842 מיליון ש"ח (עלייה נומינלית של 1.9% בהשוואה ל-2007). בעשור האחרון (1998-2008) חלה עלייה של 59% בהכנסות העירייה בפועל.

המטרופוליטיות של העיר מגדילה מצד אחד את הוצאות העירייה, אך מצד שני היא תורמת להגדלת הכנסותיה. העסקים הרבים שבה (שעם לקוחותיהם נמנים רבים שאינם תושבי העיר) משלמים ארנונה, שמהווה מקור עיקרי להכנסות העירייה.

הכנסות - אחוז ההכנסות העצמיות בת"א-יפו מסה"כ ההכנסות בתקציב הרגיל עמד ב-2008 על 88.5%. בשנת 2007 היוו ההכנסות העצמיות של ממוצע הערים בישראל 59.2% מסה"כ ההכנסות הסופיות, בת"א-יפו, כאמור, אחוז זה היה גבוה יותר ועמד על - 88.5%, בירושלים - 69.6% ובחיפה - 72.0%. חלקה של הארנונה מסך ההכנסות בת"א-יפו גבוה יחסית בהשוואה לערים אחרות; בשנת

יש לציין שהחלק הארי מההכנסות מהארנונה הכללית נבע מארנונה שלא למגורים (ב-2008 הם היו 73% מהכנסות הארנונה הכללית). בשנת 2008, 45% מכל ההכנסות בתקציב הרגיל באו מהארנונה הכללית שלא למגורים. ישנה יציבות לאורך השנים באחוז זה, כך למשל, בשנת 1990 46% מכל ההכנסות בתקציב הרגיל באו מהארנונה הכללית שלא למגורים וכך גם בשנת 2001 - 45%.

הוצאות - השתתפות הממשלה בהוצאות התקציב הרגיל של עיריית ת"א-יפו נמוכה בהשוואה להשתתפות בעיריות אחרות בישראל ובהשוואה לשנים קודמות. ב-2008 חלקה של הממשלה עמד על 11.6% בת"א-יפו, לעומת ממוצע של 13% בשנים 2000-2007. 31.8% מכלל הוצאות העירייה בשנת 2008 - כ- 1,221 מיליון ש"ח, יועדו לשירותים ממלכתיים (חינוך, בריאות ורווחה) ו-27.7% מכלל הוצאות העירייה, כ-1,064 מיליון ש"ח, יועדו לשירותים מקומיים (מזה: 32% לתברואה). שנת 2008 הסתיימה בעודף של כ-21 מיליון ש"ח בהשוואה לשנת 2007 שהסתיימה בעודף של 20 מיליון ש"ח. ב-2008 יועד סך של 30 מיליון ש"ח מהפעילות השוטפת לשם הקטנת הגרעון הנצבר (אשתקד - 53 מיליון ש"ח). לפיכך, סך הגרעון הנצבר של העירייה בתקציב הרגיל ירד מ-712 מיליון ש"ח בסוף שנת 2007 ל-661 מיליון ש"ח בסוף שנת 2008.

שירותים עירוניים

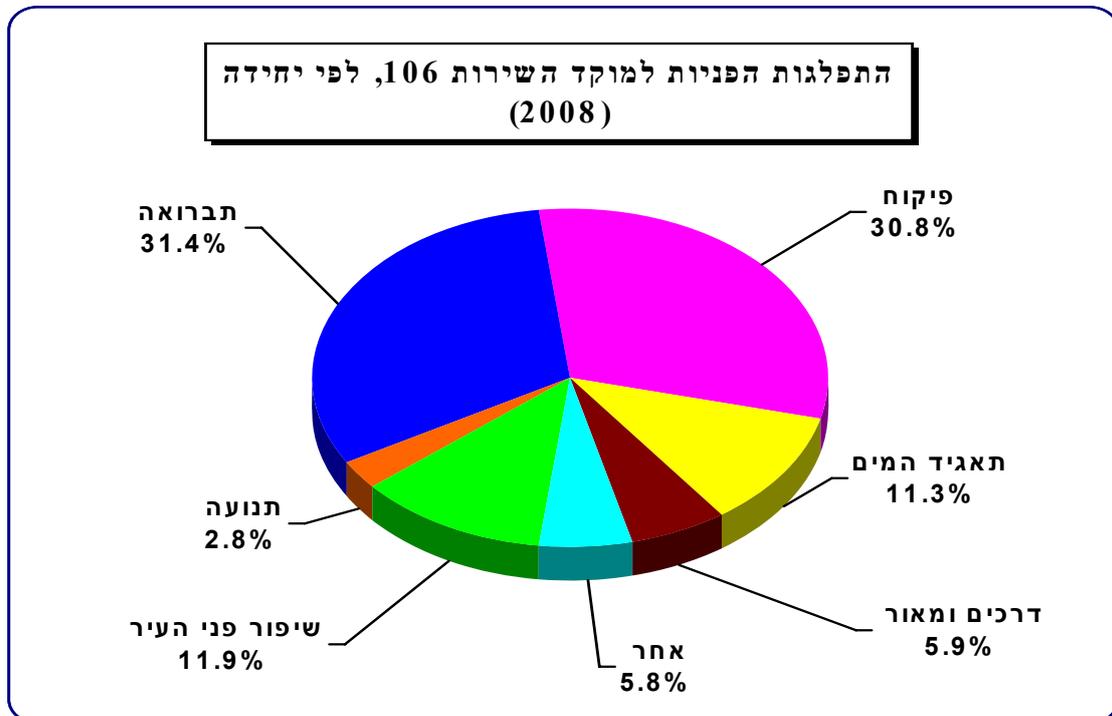
השירותים שמספקת העירייה ניתנים לא רק לתושביה, אלא גם למאות האלפים שבאים יום-יום בשעריה. הכוונה לניקוי העיר, פינוי האשפה, פיקוח ותשתיות למיניהן. חלק מהשירותים העירוניים ניתנים חינם גם לאלה שאינם תושבי העיר כמו חופי רחצה, פארקים, מופעי תרבות שהעירייה מארגנת מדי פעם ועוד.

אגף התברואה - בשנת 2008 פונו 353,467 טון אשפה בעיר בהשוואה ל-358,173 טון אשפה בשנה הקודמת. בשנת 2007 כמות האשפה בעיר היוותה כ-5% מסה"כ כמות האשפה בישראל. ב-2008 בדומה לאשתקד, כמות האשפה המיוצרת לתושב ליום בתל-אביב-יפו הייתה 2.5 ק"ג, זאת בהשוואה ל-1.6 ק"ג ביום לאדם בישראל, כלומר פי 1.6.

בשנים האחרונות הורחבה פעילות המיחזור בעיר ובמסגרתה הוגדלו כמויות הפסולת שהופנו למיחזור. בשנת 2008 סה"כ כמות הפסולת שמוחזרה וטופלה (ללא פסולת בניין) היא 48,493 טון והיא מהווה 12.4% מסה"כ האשפה שפונתה מבתיים ורחובות בעיר. בשנת 2007 אחוז המיחזור היה 8.5%. לשם השוואה, בשנת 2000 סה"כ כמות הפסולת שמוחזרה וטופלה היתה 12,223 טון ואחוז המיחזור עמד על 2.9%. במסגרת פעילות המיחזור בעיר נאספו ב-2008 18.7 מיליון בקבוקי פלסטיק, עלייה של 65% בהשוואה לשנה קודמת (11.3 מיליון).

אגף הפיקוח העירוני - אחראי באופן ישיר על אכיפתם של חוקי העזר העירוניים, חוק רישוי עסקים, חוק הניקיון וחוקים בתחום הרפואה הווטרינרית. ב-2008 נרשמו בסה"כ 1,134,497 דוחות חנייה בהשוואה ל-1,194,680 דוחות חנייה ב-2007 (ירידה של 5%).

כמו כן, ב-2008 נמסרו 15,317 אזהרות לכלי רכב החונים בעבירה. זוהי עלייה משמעותית בהשוואה ל-3,500 אזהרות שנרשמו בשנת 2007, אולם, נתון זה דומה למספר האזהרות שנרשמו בשנת 2006.

מוקד שירות 106 מהווה "כתובת" לפניות תושבי העיר בנוגע למטרדים בתחומים רבים. המוקד פועל בכל שעות היממה ובכל ימות השנה. ב-2008 נתקבלו במוקד 249,358 קריאות שירות בהשוואה ל-216,123 בשנה הקודמת; זוהי עלייה של 15.4% בהשוואה ל-2007. לשם השוואה, ב-2004 היו 165,987 קריאות שירות. ניתן לראות כי משנת 2004 קיימת מגמת עלייה מתמשכת לאורך השנים במספר הפניות למוקד שירות 106. הממוצע החודשי של פניות למוקד בשנת 2008 עמד על 20,780.

פניות הציבור - בשנת 2008 התקבלו ביחידה 19,639 פניות בהשוואה ל-16,239 פניות בשנה הקודמת. כלומר, עלייה של 21% במספר הפניות בהשוואה לשנה הקודמת. עלייה דומה התרחשה גם בשנת 2006, בה התקבלו 13,523 פניות.

הרשות לאיכות הסביבה - הרשות מטפלת בביקורת ובבקרת עסקים, טיפול בתלונות הציבור, טיפול ברשינות עסקים, שימושים חורגים והיתרי לילה, תעשיות המחזיקות בחומרים מסוכנים, רעש ואקוסטיקה, נחלי הירקון והאיילון, קרינה אלקטרומגנטית, תכנון סביבתי, חינוך והסברה סביבתית, זיהום אוויר ומיחזור.

מועצת העירייה

מועצת העירייה ה-18 קיימה בשנת 2008 9 ישיבות שנמשכו כשעה וחצי בממוצע לישיבה והוגשו בהן 4 שאילתות בסה"כ; אחוז ההשתתפות הממוצע של חברי המועצה היה 86%, גבוה בהשוואה לאחוז ההשתתפות הממוצע של 79% בשנה קודמת.

מועצת העירייה התשעה-עשרה נבחרה בבחירות שהתקיימו ב-11.11.2008. המספר הכולל של הבוחרים שהצביעו למועצה היה 142,087; מספר הקולות הכשרים היה 139,295 - 98% מסה"כ המצביעים. אחוז המצביעים הרשמי בבחירות למועצה ה-19 היה 35.5% בהשוואה ל-29.0% בבחירות למועצת העירייה ה-18.

מועצת העירייה התשעה-עשרה קיימה ב-2008 2 ישיבות שנמשכו כשעתיים בממוצע לישיבה, לא הוגשו בהן שאילתות; אחוז ההשתתפות הממוצע של חברי המועצה היה 95%.

עובדי העירייה

סך כל עובדי העירייה (ללא עובדי המרכז הרפואי ע"ש סוראסקי - איכילוב), הגיע ביולי 2009 ל-7,642, עלייה משמעותית בהשוואה לשנת 2008 - 7,128 עובדים. במהלך השנים 2000-2005 הייתה ירידה קטנה במספר עובדי העירייה, אולם בארבע השנים האחרונות ישנה מגמה של עלייה, כאשר העלייה המשמעותית ביותר התרחשה בשנה האחרונה, בעיקר בשל קליטת עובדי חברות כח אדם כעובדי עירייה. כאשר משווים את מספר העובדים עם עיריות אחרות יש להביא בחשבון שהעיר ת"א-יפו היא המרכז המטרופוליני הגדול ביותר בישראל, ומאות אלפי אזרחים שאינם תושבי העיר באים בשעריה מדי יום, לצרכי עבודה, קניות ובילוי.

הגיל הממוצע של עובדי העירייה הוא 45 שנים והותק הממוצע הוא 13 שנים. אחוז הנשים בקרב העובדים גבוה יותר מזה של הגברים: 61% לעומת 39%. הנשים עולות בהשכלתן על הגברים: ל-38% מהן יש תואר ראשון או תארים מתקדמים יותר ואילו ל-26% מהגברים יש תואר ראשון לפחות. במרכז הרפואי ע"ש סוראסקי (איכילוב) עבדו ביולי 2009 4,511 עובדים בהשוואה ל-4,478 בשנה קודמת.

מטרופולין ת"א

ההגדרה של מטרופולין ת"א נקבעה ב-1995 ולפיה מטרופולין ת"א משתרע ממכמורת בצפון עד לאשדוד וגדרה בדרום ועד לקו הירוק במזרח. בין גבולות המטרופולין התגוררו בשנת 2008 למעלה משלושה מיליון תושבים (כ-3.2 מיליון תושבים), שהם 43.5% מאוכלוסיית ישראל. להיותה של ת"א-יפו עיר מטרופולינית יש ביטויים והשלכות רבות ומגוונות על תחומים שונים: תעסוקה, כלכלה ומסחר, תרבות ואמנות.

אוכלוסייה - ב-2008 חלקה של האוכלוסייה בגלעין ת"א-יפו היה 12.2% מסך כל האוכלוסייה במטרופולין ת"א. חלקה של האוכלוסייה בגלעין ת"א-יפו הצטמצם בהדרגה במשך השנים מ-28.6% ב-1972 ל-12.2% בשנת 2008. כך גם לגבי האוכלוסייה בטבעת הפנימית שחלקה היה ב-1995 32.0% והוא ירד ל-26.0% ב-2008, בעוד שחלקה של האוכלוסייה בטבעת התיכונה, ובעיקר בטבעת החיצונית (הכוללת ישובים כגון: אבן יהודה, ראש העין, אשדוד וכו') עלה במהלך השנים הללו. הטבעת הפנימית והטבעת התיכונה כוללות את מרבית האוכלוסייה במטרופולין ת"א: 26.0% בטבעת הפנימית ו-31.3% בטבעת התיכונה.

כדי לאפיין את הרמה החברתית-כלכלית של תושבי מטרופולין ת"א חושב המדד החברתי-כלכלי** של הגזרה הצפונית, המרכזית והדרומית של הטבעות הפנימית והתיכונה במטרופולין תל-אביב, ללא הטבעת החיצונית*** (ראה/י מפת המטרופולין המצורפת). הממצאים שהתקבלו: תל-אביב-יפו - אשכול 8; גזרה צפונית - אשכול 8; גזרה מזרחית - אשכול 7; וגזרה דרומית - אשכול 6. אם כן, כשם שצפון העיר מבוסס יותר מדרומה, כך צפון המטרופולין בהגדרה המצומצמת (ללא הטבעת החיצונית), מבוסס יותר מאשר הדרום.

ת"א-יפו כמרכז תעסוקה - בנוסף להיותה של ת"א-יפו מרכז תעסוקה כלל ארצי, משמשת העיר כמרכז מטרופוליני המספק תעסוקה לתושבי הערים הסמוכות המהווים 27% מסה"כ המועסקים בעיר, ולתושבי יישובים מרוחקים יותר שחלקם מגיע לכ-36% מכלל המועסקים בעיר (לפירוט נוסף ראה/י: פרק תעסוקה, בשנתון הסטטיסטי 2009).

מוקד משיכה תרבותי - ת"א-יפו, בהיותה עיר מטרופולינית עם היצע גדול ומגוון של פעילויות תרבות, אמנות ובידור, מהווה מוקד משיכה תרבותי מרכזי (לפירוט ראה/י: פרק תרבות ואמנות, בשנתון).

** החישוב לפי גזרות המטרופולין נערך על-ידי המרכז למחקר כלכלי וחברתי בהתבסס על המדד החברתי-כלכלי של הרשויות המקומיות שנערך על-ידי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה (הלמ"ס) בשנת 2003. (הלמ"ס קיבצה את הרשויות המקומיות לעשרה אשכולות, כאשר באשכול 1 נכללו הרשויות שאוכלוסייתן ברמה חברתית-כלכלית הנמוכה ביותר ובאשכול 10 נכללו רשויות שאוכלוסייתן ברמה החברתית-כלכלית הגבוהה ביותר).

*** יש הצדקה להתייחסות רק לטבעת הפנימית והתיכונה, שכן הזיקה של היישובים בשתי הטבעות האלה לגלעין המטרופולין ת"א-יפו, יותר חזקה מזו של היישובים בטבעת החיצונית. בנוסף, החישוב הכולל את הטבעת החיצונית מטשטש את ההבדלים.

בנייה - בשנים 2006-2008 חלה עלייה בסך כל שטח התחלות הבנייה במטרופולין ת"א. בשנים 2006-2008 הסתכם שטח התחלות הבנייה ב-11,731.8 אלף מ"ר. בת"א-יפו (גלעין המטרופולין) חלה ירידה של 32% בין השנים 2006-2008, ביישובי הטבעת הפנימית חלה עלייה של כ-39% בין השנים הללו. ביישובי הטבעת התיכונה וביישובי הטבעת החיצונית חלה עלייה של 15% ו-כ-4%, בהתאמה.

הבנייה במטרופולין ת"א תופסת חלק ניכר מהבנייה בישראל: בשנת 2008 חלקן של סה"כ התחלות הבנייה במטרופולין ת"א מכלל התחלות הבנייה בישראל עומד על 53%. התחלות בנייה למגורים מהוות 53% מכלל בנייה זו בארץ, הבנייה להארחה ולעסקים מהווה 72% מכלל התחלות הבנייה בתחומים אלה בישראל, התחלות בנייה למבני ציבור תופסות נתח של 46% מכלל בנייה זו בארץ, הבנייה לתעשייה ומלאכה במטרופולין ת"א מהוות 55% מהבנייה לצרכים אלו בישראל בשנת 2008.